

DALBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
 Prenumerata metais:
 Amerikoje 2.00
 Kanadoje ir Lietuvoje \$3.00
 Pusei metų:
 Amerikoje \$1.25
 Kanadoje ir Lietuvoje \$1.50
 Skelbimų kainas klauskite laišku.
SANDARA
 327 E. St. So. Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
 LITHUANIAN WEEKLY
 Published by Lithuanian National
 League of America.
 Consisting of 95 Branches, Located
 in all largest cities of the U. S. A.
 Represents over 50,000 Lithuanians
 in New England, and about 700,
 000 in the United States
SANDARA
 327 E. St. So. Boston, Mass.

No. 39

Tel. So. Boston 2408

So. Boston, Mass., Rugsejo-September 29 d., 1927

Kaina 5c.

Metai XIV

Prasideda Didysis Sandaros Ugdymo Kontestas

Tauragės riaušinių ekzekucija

DAR 14 BUVO PASMERKTI MIRTI BET PAGAILĖTI

NUSMERKTŲ PAVARDĖS LAIKOMA PASLAPTY

Elta praneša, kad sąryšyje su Tauragės įvykiais papildomai buvo teisti dvidešimt du riaušiniai. Aštuoni pasmerkti mirti. Jų septyniems mirties bausmė pakeista iki gyvos galvos kalėjimu. Vienam sprendimas įvykdytas. Kiti nubausti kalėjimu įvairiems terminams. Lietuvos Pasiuntinybė Amerikai.

Washington, D. C. 1927 m. rugs. 21.
 Elta praneša, kad rugsėjo devynioliktą vel spręsta keturiolikos riaušinių byla. Šeši pasmerkti mirti, bet bausmė pakeista sunkiuoju kalėjimu. Kiti pasmerkti kalėti Lietuvos Pasiuntinybė Amerikai.

Washington, D. C. 1927, rugs. 22.
 BERLYNAS. Rugs. 24 d. Depešos iš Rygos praneša, kad Lietuvoj prasiveržęs sukilimas. Valdžios kariuomenė kaip pranešama turėjo tikrą kovą su Vilkamiesčio (gal Vilkaviškio?) garnizono riaušiniškais ir po sunkių kovų išėjo nugalėtoja. Aštri cenzūra Lietuvoje trukdo platesnėms žinioms apie sukilimą pasiekti užsienį.

"Liet. Žinios" praneša, kad Tauragės banko pinigų kasos rastos demonstratyviai atidarytos, pinigų buvę apie pusantro milijono litų, bet paimta tik 200 tukstančių. Krikščion. "Rytas" smerkdamas bet kokias riaušes sako, kad tas vylingas ginklas taip lengva būtų išmušti iš visuomenės priešų rankų, jei būtų daugiau geros valios ir pasitikėjimo (?).
 Tauragės kautynėse peršautas šaulių rinktinės pirmininkas Savickis ir nušautas leiten. Hessas.
 Už kapit. Majaus pagavimą valdžia paskyrusi 5000 litų atlyginimo. Mikulskis nušautas po riaušių kitą dieną užkluptas besislapstęs Monikiškių dvare netol Tauragės.

I Italiją, kur dabar užsilaiko Voldemaras, šiomis dienomis su ypatingais įgaliavimais išvažiavo general. Štabo pulkininkas Skorupskis.
 Apie sušaudytuosius ir nuteistuosius, kas jie tokie, jokių žinių spaudo nepaduoda.

SMETONOS DUKTĖ DIDŽIAUSIS PASAULY TILTAS

Rugsėjo 10 d. tai yra rytą meta po Tauragės riaušių, įvyko vestuvės prezidentaitės p-lės Marijos Smetonaitės su kapitono Vališu Aloizu, kuriuos surišo pats arcivyskupas Skvirėckas. Popiežiaus jausnoms atsiuntė specialią pasveikinimą. Tai turės būti stiprus moterys tės ryšys.

ROMANAS KALĖJIME

Nesenai Bostono "Darbininkas" buvo paskelbęs, kad Romanas bus už kacių paleistas ar gal jau esąs laisvas. Kauno oficiozas "Lietuva" praneša, kad ir ten buvę skleidžiama, kad jis is kalėjimo paleidžiamas. Tuotarpu jis tebesą kalėjime ir kol nebus pakeistas teismo nutarimas apie jo besąlyginį laikymą kalėjime, jis negalės būti paleistas, ypač tardymui nepasibaigus.

Kainuos \$50,000,000
 New Yorke planuojama statyti tiltas per Hudson upę, kurs kainuos \$50,000,000. Tiltu bokštų aukštumas bus 698 pėd., tilto plotis 282 pėd. ir ilgumas 3500 pėdų. Tiltas toli pralenks naujį milžinišką Philadelphijos tiltą.

Popiežius prieš fašistų kontrole

Vatikano oficiozas "Observatore Romano" nusikandžia del fašistų režimo ir sako, kad del viršgamtinės kos popiežiaus padėties niekias neprivalo daleisti, kad jis gali būti po kurios nors valdžios partijos ar tautos kontrole. Popiežius paskyrė \$100,000 dovaną nukentėjusiems del Missisipi potvynių. Tas pats popiežiaus organas paskyrė \$100,000 dovaną nukentėjusiems del Missisipi potvynių. Tas pats popiežiaus organas paskyrė \$100,000 dovaną nukentėjusiems del Missisipi potvynių. Tas pats popiežiaus organas paskyrė \$100,000 dovaną nukentėjusiems del Missisipi potvynių.

AUTOBUSO KATASTROFA LIETUVOJE

8 užmušti ir 11 sužeisti
 Rugsėjo 9 d. ežes iš Kauno į Jurbarką autobusus nurietėjo pakalnėn i užtvara. Užmušti: dvarininkė Vakselienė su sunum. Petrauskas su 2 vaikais, Vosylius iš Pavilkijos dvairo, Kaupas iš Eiriogalos, kiti du dar neištirti. Sužeisti Pranas Mockus iš Veliuonos, Magdė Draugeitytė iš Kauno, Juozas Leonas iš Mariampolės, Stasys Miknevičius iš Seredžiaus, Vaclovas Bulota iš Seredžiaus, Kazys Grišinas iš Kauno, Rožė Karolienė iš Eržvilko, Griškauskaitė Marė iš Vilkijs, ir autobuso šoferis Adamonis.

LIETUVIAI ATSTOVAI KLAIPĖDOS SEIMELYJE

Iš lietuvių tautinio bloko praėjo:
 1) El. Borchertas — buv. krašto prezidentas. 2) J. Brožaitis — ukinininkas. 3) Kr. Lekšas — ukinininkas. 4) Dr. Trukanas — mokytojas.

TUNNEY NUGALEJO DEMPSE

Dempsey nepatenkintas.
 Rugsėjo 22 d. Chicago kumštynėse pripažintas laimėtoju Tunney. Nors per visą 10 raundų abu išsilaikė ir tik paskutiniam Dempsey vos bepastovėjo, bet 7 raundai pripažinti Tunney naudai, o tik 3 Dempsey. Septintame Dempsis Tunney buvo permušęs ir tik per plauką nelaimėjo. Dempsei suplokštinta nosis ir užmuštos akys, už tai Dempsey mušė Tunney savo papratimu žemiam juostos. Žmonių buvo 150,000, kurie sunė \$2,800,000. Dempsey žada apskusti teisėjus del nepripažinimo jam čempionato.

Užpuolimas ant Amerikos legionierių Prancuzijoje

Netol Nicos Prancuzijoje ant gelžkelio, kurio važiavo dabar ten viešintis Amerikos legionieriai, sprogo smarki dinamito bomba, bet laimei traukiniai su legionieriais važiavo vėliau. Kitoj vietoj ties Monte Carlo rasta geležinkelis užverstas dideliais akmenimis. Įtariamie tamie pasikesinime Sacco ir Vanzetti šalininkai.

Leningradas. — Rugsėb 24 d. Leningrade bolševikai pasmerkė mirtin ir sušaudė 4 žmones: A. Solsky, V. Samoilov, M. Stroevoy ir A. Balmasov. Juos mirtin pasmerkė karo lauko teismo tribunolas, kaltindamas, už metimą bombų bolševikų susirinkime.

Trumpos žinios

Kiek žusta angliakasiai
 Mainų biuro pranešimu Sus. Valstijų anglių kasylose per vieną liepos mėnesį žuvę 15 angliakasiai, o per pirmus šių metų 7 mėnesius žuvę viso 1805 žmonės. Nelaimių priežastys daugiausia del kasyklų neprižiūrėjimo.

Garsusis Nansenas įteikė Tautų sąjungai reikalavimą pasirūpinti 50000 armenų pabėgėlių, kurie karo metais del bolševikų žiaurumų apleidę savo kraštą kenčia ištrėmimo didžiausį skurdą.

Darius pasitraukė iš orlaivių lenktynių iš New Yorko į Spokane: jis pasiekęs Bryan, Ohio turėjo nusileisti pernaktoti ir kitą rytą atskridęs į Chicago toliau nebelėkė.

Vokiečių lakunai aplink pasauli, kaip išskrido iš Turkijos. Angoros taip ir dingo be žinios. Mesopotamijoje jų nesulaukta.

Skerdykla ir šaldyklą Klaipėdoj pastatyti nutarta pradėti šį rudenį. Kaštuos apie pusantro milijono litų.

Lietuvos, Latvijos, Estijos Sąjunga sudaryti, kaip praneša Klaipėdos spauda, ruošiamas eilė tų valstybių užsienių ministerių pasitarimų.

Nauji geležiniai tiltai per Nemuną ir Viliją Kaune bus pradėti statyti dar šiemet ir baigti 1929 m. Sutartys padarytos su daugiu firmomis.

Pilsudskis, supykęs ant Lenkų seimo, kam šis tik susirinkęs panaikino jo dekretus apie spaudos varžymą, seimą vėl paleido ant 30 dienų. Kad ir mėnesį nori dar padiktatoriauti.

Vokietijoje užsimuše su orlaiviu nukritęs iš 1500 metrų aukštumos Vokietijos ambasadorius Amerikai von Maltzan.

Prelotas Seipelis Austrijos valdžios galva ruošias kitą metą atvažiuoti į Cleveland Ohio ir prie tos progos pagyry didžiausią pasaulį respubliką Sus. Valstijas ir jos svetingą tautą.

Daugiau uždarytų idiotų ir bepročių, kaip mokslą einančių studentų esą Amerikoj, pareiškė vienas žymus Eugenics Society narys Leon Whitney ir siulo padaryti nevaisingais visus silpnapročius.

Anglių kainos pakis šių žiemą 25 cent tonui, kaip praneša Bostono spaudo.

Mussolini pagimdė ketvirtą sunų. O dar taip neseniai jis skundėsi, kad dar tas negimės, kurs jį pavaduotų. Voldemaras matyt nuvažiavo į patį laiką.

Nauji forda, kuriuos fabrikas Detroito pradėjo gaminti po 10,000 na. busią žymiai pagerinti. Užsakymų Fordas turis 400,000 ir dirba jau 65000 darbininkų.

Pusiau valdiškai pranešama esą Tauragės riaušėse dalyvavę daug vokiečių ir sąryš su tuo daug vokiečių esą suimta.

1-mo Apskrities suvažiavimas

Daug žadantis atstovų upas.

Pereitą sekmadienį Montello, Mass. įvyko ALTS. I Apskrities kuopų atstovų suvažiavimas. Diena iš pat ryto pasitaikė nepaprastai graži, atrodė lyg ir pati gamta labiau pritaria lietuvių darbui, ne kaip pasilinksiminams, nes per vasarą tai lyg tyčia, budavo, kada tik nori surengti pikniką, tai žiurėk jau dangus ir ašarojasi.

Atstovų nuo kuopų ir Apskrities valdybos buvo 30. Pazymėtina, kad mūsų Sandarietės moterys vėl aktinčiai stoja į darbą. Nuo Moterų 78 kuopos buvo 3 atstovės p. Palubeckienė, p. Zuzana Neviackienė ir p. Daunienė.

Norwoodo kuop. moteris ir vyrus atstovavo gėrb. Jurenienė ir Vasiliauskienė.

Atstovų upas po vasaros poilsių buvo labai geras, ir gyvas pritarimas didžiajam žimos darbu planui bei gausingi įnešimai iš kuopų rodė, kad Massachusetts Sandarėčiai šiemet pasiryžę tvirčiausiai atsisototi.

Užgirtas žimos darbu planas.

Suvažiavimą atidarė Ap. pirmininkas Matas Biekša, įžanginėj prakalboj pabrėždamas, kad jam tenka jau 6 kartą atidaryti I aps. suvažiavimus, esą jau 3 metai, kaip yra pirmininku perskaitė darbų tvarką ir paskyrus Mandatų komisiją, kol tapo patikrinti igaliavimai, pakvietė prakalbėti gėrb. ALTS. viceprezidentą Jurgeliuną, sekretorių Paulauską ir red. Pronskų.

(Seka ant 8 pusl.).

Sharkey-Žukausko vakariene

Rašo Marcas Baukas

Chicago lietuviai gražiai ir patriotiškai priėmė lietuvių pugilistą Jack Sharkey — Juozą Žukauską.

Išgirdus, kad mūsų garbus kumštlininkas dalyvaus Tunney-Dempsey kumštynėse, kai kuriems Chicago lietuviams inteligentams atėjo į mintį tinkamai priimti Jack Sharkey čionai, šito įvykinimui reikėjo vietos biznierių tvirta organizacija, kaip Vaizbos Butas, kurios prezidentu yra Universal State Banko prezidentas, tai plačiai visuomenei gerai žinomas veikėjas Elias. Gėrb. Elias buvo ir iniciatorius čia kalbamos puotos. Prie šios progos reikia paminėti, kad surengimui Šarkiui puotos atlikta didelis darbas lietuvių naudai, Lithuanian American Chamber of Commerce tuo padarė didelį žingsnį pirmyn.

Graži, upinga patriotinė puota.

Rugsėjo 21 d. kaip 12:30 pp. Mamiltono klubo kambaryje, tai vienoj iš žymesnių Chicago vietų, prasidėjo puota. Kadangi skubiai puota buvo rengiama, tai buvo padaryta taip saukti privatiška. Kambarys turėjo tik 54 svečiams vietos. Todėl užkviesta tik atstovautojai nuo įvairių profesijų bei biznio šakų. Gale ties viduriu stalų sėdėjo Šarkis, kurio vienoje pusėj sėdėjo p. Elias, o antroj adv. Bagdžiunas. Puota tęsėsi iki po keturių ir visą tą laiką mūsų kumštlininkas kalbėjosi su p. Elijošiu apie įvairius dalykus. Ir pastebėtina tas, kad jiedu daugiausiai vartojo lietuvių kalbą. Kai kada p. Elijošius pradėdavo angliškai, manydamas, kad p. Žukauskui bus lengviau išsireikšti, bet mūsų kumštlininkas, matyt, didžiavosi lietuvių kalba ir todėl jis skubindavo vėl pradėti lietuviškai. Visų kalbėtojų kalbos buvo linkėjimas Šarkiui tapti pasaulio čempionu, bet jis buvo taip gražiai ir tvirtai surištas lietuviška dvasia, dideliu lietuviu patriotizmu, kad kiekvienam dalyviui darėsi linksma ir malonu. Buvo prisiminta net ir apie Vilniaus atgavimą, o tai padarė lietuvis žydas Komaik. Iš daugelio kalbėtojų didžiausio įspūdžio teikė Šarkiui tai čia augustio lietuvių, Metropolitan Banko prezidento Brenzos, p. Komaikos, konsulo Žadeikio, Dr. Drangelio ir Dr. Davidsonio kalbos. Pastarasis kalbėjo tiesiai į Šarkį, antro asmens kalba, pasakojo, kad visa Lietuva lau

kia Šarkio ir kad ten nuvykęs jisai susilauktų ne tik gražiausio priėmimo, bet ir pamėgtų tą kraštą ir norėtų pasilikti jame ant visados. Doktoras sveikino Žukauską nuo Lietuvos sportininkų ir tt. Brenza gi, kaip čia gimęs ir augęs lietuvis kalbėjo labai gražiai ir entuzistingai, taip pat ir pabrėžtinai lietuvių dvasioj. Kalbėjo angliškai, dažnai įmaišydamas lietuviškų žodžių ir vis kviedamas Šarkį būti tvirtu, aiškiu lietuviu. Bagdžiunas kaip toasmesteris, irgi gero įspūdžio darė. Taip jau ir p. Elias įteikdamas mūsų boksininkui "Meilės Taure." Brendrai tariant, visi kalbėtojai kalbėjo įsirdingai, ir patriotiškai. Be to buvo įteikta Šarkiui Lietuvos istorijos knyga, angliu kalba parašyta. O jo moteriai įteikta gražiausių rožių, taip sakyti, "vežimas".

Apert Šarkio, puotoj dalyvavo ir jo menedžieris Buckley, ir Bostono dienasraščių korespondentas. Pirmasis, kalbėdamas pareiškė, kad treji su puse metu atgal Šarkis mušęs už 150 dolerių ir vakarą, o šiandie jo muštynės siekia jau milijoną dolerių. Esą, keleri metai atgal Buckley nuėjęs į vieną Bostono klubą, kur pamatęs Žukauską besikumščiuojant su gan daktu priešu. Bet kai lietuvis traukęs vieną tam į petį, tai tas ir išsitiesęs. Tuojau atėjo Buckley ir galvą pasigauti Žukauską ir išvesti jį į priešakį kumštlininkų. Tas jam ir pavykė. Dabar, esą, jau nėra abejonės, kad Šarkis kitais metais bus viso pasaulio kumštlininkų karalius. Kalbėdamas gi Bostono laikraštininkas pareiškė, kad Šarkis tikrai būtų laimėjęs prieš Dempšį, jei kaikiuriems žmonėms nebūtų rūpėję surengimas "trijų milijonų muštynės". Esą, Šarkiui, buvo peržemai duodama visuose raunduose, bet niekas jo nedraudė.

Prie galo, įteikus mūsų kumštlininkui dovanas, kalbą pats Jack. Sharkey. Gražioj, formalej angliu kalboje jis pačiuojo lietuviu už gražų jo priėmimą, dovanas, pasižada ir toliau kelti lietuviu varda į priešakį Pareiškia, kad jam linksma yra būti kilusiam iš lietuvių ir tt. Paibaigus jam, čia išauklėtas lietuvis Brenza ir kiti pradėjo šaukti, kad Šarkis turi kalbėti "lietuviškai". Šarkis vėl atsistoja ir dabar kalba lietuviškai. Lietuvių kalba pasisako, kad (Seka ant 2 pusl.)

A. L. T. Sandaros Reikalai.

Didysis žiemos kontestas

CENTRO KOMITETO ATSAUKIMAS

SANDARIEČIAI!

Su pradžia šio spalio mėnesio ALTS, pradeda žiemos darbų sezoną. Per šį sezoną mūsų organizacija yra pasiryžusi atlikti didelį darbų planą. Visi užsibrėžtieji darbai turi vieną tikslą — išugdyti ir sustiprinti pačią mūsų organizaciją. Darbų planas dalinamas į dvi žiemos darbų sezono dalis: pirmoji ligi Naujų Metų per spalį, lapkričio ir gruodžio mėnesius, antroji po Naujų Metų per sausio, vasario ir kovą mėnesius.

Pirmoji plano dalis bus grynai organizatyvė. Jos tikslas paruošti mūsų organizaciją ateinantiems kultūros ir politikos darbams. Organizatyviam darbu atlikti skelbiamas šis DIDYSIS KONTESTAS.

- 1) Naujų ALT. Sandaros kuopų tvėrimas.
- 2) Esamųjų kuopų sustiprinimas ir padidinimas.
- 3) "Sandarai" naujų skaitytojų gavimas.
- 4) "Sandarai" nuosavų mašinų įsigijimas.
- 5) ALT. Centro namui akcijų pardavinėjimas.

Didžiojo kontesto darbai paskirstomi šia tvarka: SPALIŲ IR LAPKRIČIŲ mėnesiais naujų kuopų tvėrimas, esamųjų sustiprinimas ir padauginimas narių skaičiumi ir naujų "Sandarai" skaitytojų gavimas. Šio kontesto obalsis yra: kuopų skaičiaus padvigubinimas, narių skaičiaus kuopose padvigubinimas ir "Sandaros" prenumeratos padvigubinimas.

GRUODŽIO mėnesį naujai "Sandaros" spaudžiamai mašinosi lėšų sukėlimas. Šio kontesto obalsis yra: Sandara turi turėti savo pavyzdinę spaustuve.

Tam visam pasekmingai atsiekti, reikia: a) kad kiekviename mieste, kur tikėtai randasi lietuvių, ir dar Sandaros kuopos nėra, būtų per tuos du mėnesius įsteigta ALT. Sandaros kuopa. Tam reikia surasti toje kolonijoje kelis pritarančius ALTS. principams žmones, pasiūstyti iš apskrities ar kuopos organizatorių su programa ir instrukcijomis ir susaukti kuopos steigiamąjį susirinkimą. Naujos kuopos ir esamosios, kur dar prie apskričio nepriklauso, privalo, einant statutu, sudaryti naujus apskričius.

b) kad kiekviena kuopa per tuos du mėnesius padvigubėtų narių skaičiumi. Tam reikalinga, kad kiekvienas narys gryžtų prie disciplinos, atliktų prieš organizaciją savo prievolę ir pirmuosiuose po šio aplinkraščio gavimo savo kuopų susirinkimuose su valdyba išdirbtų savo kuopos narių padvigubinimo planą ir kad kiekvienas neatsisakytų sau uždedamų pareigų. Syku su naujų narių kontestu turės eiti ir naujų "Sandarai" skaitytojų gavimo kontestas. Kiekvienas doras lietuvis tautietis turi tapti jei jau ne ALTS. nariu, tai nors "Sandaros" skaitytoju.

c) Per gruodžio mėnesį, ypač Kalėdų šventėmis kiekviename ALTS. kuopa turi butinai surengti ką nors originalaus sukelti lėšų savo spaustuvei butinai reikalingoms mašinoms įsigyti. Surengimui pasirinkimas laisvas: gali būti originalus vakarai, kvietimo vakarienės, ringtynės ar lošimai, priklausys nuo draugų kuopos narių fantazijos ir turimų pajėgų. Vienas dalykas rekomenduotinas iš kalno—tai surengimas didelių Kalėdinių eglaičių su preisais Sandaros spaustuves naudai.

Apskričių suvažiavimai ir valdybos turi aptarti ir nustatyti programą ir budus, kaip savo apskrityje šį planą praveisti. Turės būti pakeltas ir darba visas apskrities aparatas ir instruktoriai ir per visą kontesto laiką palaikomi gyviausi ryšiai su kuopų valdybomis ir centro valdyba. Apskričių valdybos privalo gerai žinoti savo apskričio kuopų stovį ir sąlygas, kurios jų apskrities veikimui labiausiai tinka.

Iš Centro jau spalio mėnesio pradžioje išvažiuoja į apskričius generalis instruktorius su plačiais uždaviniais padėti ir prižiūrėti didžiojo kontesto eigą. Kuopos kviečiamos jo žygiams visu kuo padėti.

Centras ruošia ir greit išleis brošiūrėlę "Ką turi žinoti ir veikti kiekvienas Sandariečis?" kuri turės daug padėti naujiems nariams ir idėjos draugams lengviau susipažinti su ALTS. principais.

"Sandaros" redakcija ir administracija susitarę su žymesnių kolonijų idėjos draugais pradeda ruošti atskirioms kolonijoms padidintus ypatingus priedus, kurie padės ir palengvins "Sandaros" išplatimą.

SANDARIEČIAI! Spalių, lapkričio ir gruodžio uždaviniais atlikti privalome stoti petys į petį darban centru, apskričiai, kuopos ir pavieniai nariai. Mes viską galime padaryti, tik turime paspausti neatleisdami. Padirbėję per šiuos 3 mėnesius, sustiprinę ir padvigubinę savo organizaciją bei įsteigę savo spaustuve reikalingas mašinas po Naujų Metų imsime vykdyti mūsų

žiemos darbų plano antrąją dalį, tai yra ideologinės literatūros gaminimo, kuopos knygynėlių ir skaityklų rengimo, "Sandaros" padidimo ar patankinimo, jaunomenės organizavimo, kuriam tikslui jau yra paruoštos taisyklės, lietuvių kalbos kursų steigimo, sporto klubų kurimo, Amerikos politikoj dalyvavimo ir kt.

Sandaros namams išigyti akcijų pardavinėjimas eis savo keliu, nepriklausomai nuo čia skelbiamo darbų plano.

Tad, į darbą Sandariečiai! Tik mes patys galime ir privalome susitvarkyti.

ALTS. Centro Valdyba.

POLITINIO IZDO VALDYBA JAU SUTVARKYTA.

Po Sandaros Seimo palaidau krivulę išrinkimui Politinio Izdo prezidento. Krivulė buvo užkliuvusi ir tik šiomis dienomis ji man grįžo su prezidento rinkimų balsavimo pasekmėmis. Pol. Izdo Prezidentu vienbalsiai tapo išrinktas p. K. J. Semaška, iš Chicago, Ill.

Sekretorium sulyg Sandaros statuto lieka K. J. Paulauskas. Izdininku A. Ivas.

Vice prezidentais liekasi visi komiteto nariai, sekančiai:

A. B. Strimaitis, New York, N. Y.

A. Orantas, Waterbury, Conn.

P. Marmokas, Pittsburgh, Pa.

F. Motuzas, Detroit, Mich.

Nusistatčius pilnai Politinio Izdo valdybą tuoj bus imtasi už darbo Pirm, ne-gu Sandaros kuopos gausite paraginimus nuordymus kaip darbuotis, tuoj nieko nelaukdamos pradėkite galimais budais kelti kapitalą į Politinį Izdą.

Rinkite aukas kiekviename viešame susirinkime, kiekviename parengime. Kalbinkite su auka prisidėti visus tuos, kurie brangina Demokrati-ją ir nori, kad Lietuvoje būtų įgyvendinta demokratinė tvarka.

Nežiurint kas Lietuvą valdys: Smetona, Sleževičius, Bielinis, Krupavičius ar kas kitas. Jei tik nebus valdoma demokratiniiais pagrindais, kaip Konstitucijoje yra nurodyta, mes prieš juos kovosime ir Politinį Izdą tai kovai naudosime. Lietuva turi būti valdoma pačių šalies gyventojų rinktąja valdžia, bet ne su ginklo pagalba įėjusi.

Tad į darbą visi demokratijos atstatymui.

K. J. Paulauskas, P. I. Sekretorius.

NEPAMIRSKITE PIKTINIGIO.

Berods visos Sandaros kuopos turi "Piktinigio" bankutes. Nepraleiskit nei vieno susirinkimo, kuriame neturėtumėt "Piktinigio" bankutės. Kiekvienas su-pykęs turi dėti finansinę bausmę į bankute. Jeigu kurios kuopos bankučių neturite, tai kreipkitės Politinio Izdo sekretorių, jis jums prisiūs.

Kaip susirašyti su Kanados ir Brazilijos lietuviais.

Norint užsakyti Kanados ar Brazilijos lietuviams "Sandarą" ar pasiūstyti jiems knygų ir neturint adresu, galima būtų kreip-tis į šiuos žmones:

Kanadoj: Mr. J. Peckaitis, D. L. K. Vytauto Klubo pirmininkas.

1165 St. Catherine Montreal, P. Q.

Brazilijoj: Mr. J. Stan-kaitis, "Aušros" pirmininkas, Rua Visconde de Laguna Nr. 1, Sao Paulo, Brazil.

Žukausko vakarienė

(Tąsą nuo 1 pusl.)

Jis mažas budamas ne taip jau gerai galėjęs lietuvių kalbą vartoti. O išėjęs jurininkystės per septynerius metus buvęs daugiausiai su lenkais, tad čia išmokęs "po polsku" kalbėti Bostone gi taip pat netekę jam kalbėti lietuviškai. Todėl dikčiai primiršęs. Bet dabar, kuomet jis pagarsėjęs, tai jam dažnai pasitaiko susitikti su lietuviais ir kartais, su tokiais, kurie sunkiai angliškai kalba, todėl jis pradėjęs mokintis lietuvių kalbos.

Jack Sharkey žukauskas

Puotai pasibaigus, "Vienybės", "Naujienu", "Sandaros" ir "Draugo" korespondentai turėjo interviu su Sarkiu. Visi trys laikraštiniškai statė įvairius klausimus, į kuriuos Sarkis atsakinėjo noriai ir maloniai, nors ir trumpai.

Sarkio veidas yra tipas lietuvių veido, tai pailgas šviesus, mėlynom akimi, raumeningas gražus veidas. Vyras šešių pėdų, bet neatrodo taip jau aukštas, dėl to, kad yra gan storas ir apvalus. Jo rankos yra didelės ir atrodo, lyg tai buvo sunkaus darbo žmogaus. Iš budo Sarkis atrodo gan ramus žmogus — jo budas ir akys primena bile kurios dailos genijų.

Iš pasikalbėjimo ir klausimų paaiškėjo, kad Sarkis jau iš vaiko dienų turėjo ambicijų tapti garsiu kumštiniu. Dar budamas šešiolikos metų, Sarkis "freitui" nuvyko pamatyti Willardo ir Dempzio kumštynių, kuriose jisai tvirtai nusistatė ieškoti kelių, kurie jį išvestų į kumštinių kūrėjų priešaki, kad jis galėtų pasirodyti tūkstančiams sporto mylėtojų taip, kaip pastarieji, kad pasirodo, ir ilgų metų jo svajonė, troškimas, dedant didelę pastangą, išsipildė. Dabar Sarkis yra jau absoliučiai tikras, kad kitais metais jis bus pasaulio čempionas.

Netrukus po Willardo Dempzio kumštynių, kuriose Sarkis laimėjo, Jack Sharkey įstojo į laivyną ir tuojau ten pradėjo laivintis kumščiavimo. Greitai pavyko jam tapti pirmu kumštiniu laivyne. Išėjęs iš laivyno, jis pradėjo atydziau lavintis toj profėsijoje. O susipažinus su Buckley, kuris dabar yra jo menedžerius, atsiradė jam kelias į didesnes muštynes, taip sakyti, į milijones. Lietuviu jis pasivadino, patiriamas ir prašomas savo tėvų. Lenkai labai norėjo jį pasisavinti. Kadangi laivyne jis draugavo su lenkais ir buvo išmokęs jų kalbą, tai lenkai net ir manė, kad jis yra lenkas. Net ir angli laikraščiai kartą pavadinė jį lenku prieš vienas kumštynes. Bet kaip tik čia ir tapo padaryta aiškus Sarkio žingsnis. Jisai griežtai

pareikalavo savo menedžerius, kad išeitų į estradą, pirm kumštynių, ir susirinkusiai publikai tvirtai parežtų, jog Jack Sharkey nėra lenkas, bet yra grynas lietuvis. Menedžerius taip padarė. Po to lenkai nutilo. Kada gi buvo Sarkio muštynės su Dempziu, tai Sarkis paprašė filmų išdirbėjų, kurie nuėmė jo prisirengimo paveikslus, kad ten jie rašytų prie kitu "Lithuanian Giant". Tas padaryta. Apie joki tėvo brolių Gary, Ind. Sarkis nežinąs. Bet jo motinos sesuo gyvena Chicagoje. "Bridgeporte". Jis turi pasikyręs vieną vakarą šos namu aplankymui. Sarkio tėvai sesuo gyvena Birminghame.

Sarkis yra geras lietuvis.

Tarp kita Sarkis pareiškė, kad dabar jo mintys daugiausiai yra sukonzentruota laimėti čempionatą. Tačiau kartu jis neužmiršta lietuvių ir drauge su savo asmeniu stengiasi išnešti lietuvių ir Lietuvos vardą į pasaulio priešaki. Jisai pareiškė:

"Aš neturiu tikros pagarbos tiems čia augusiems lietuviams, kurie dėviasi savo tėvų kalbos ir tautystės. Jeigu mano tėvas buvo gerai buti lietuviškas, tai ir man turi buti. Jeigu lietuviškas tėvai davė man fizinę jėgą išeiti į kumštinių kūrėjų priešaki, tai, aš manau, kad lietuviuose slepiasi kas nors gražaus ir galingo. Todėl kiekvienas lietuvis privalo didžiuotis savo tautyste. Kada aš laimėsiu čemp-tą tai aš bandysiu aplankyti Europą, ypač Lietuvą. O tuomet gal aš turėsiu jau naujų planų ir galiu būtų dar daugiau iškelti Lietuvos vardą į priešaki. Mano pasivadinas lietuviu nei kiek nekenkia mano bizniui."

Buvo jam primta, kad Lietuvoje yra žymus kumštinių kūrėjų, p. Letgalis, kuris labai norėtų, jog Sarkis žada nors atvyktų į Kauną ir nors neviešai, kur klube, permuštų jį. Sarkis tarė: "All right. Kurią vasarą aš nuvažiuosiu į Kauną išbandyti tą galiuną. Jei gi jis pasirodys tikrai gabi boksiniukas, tai yra pirmos eilės, tai gal mes galėsime dar padaryti ir ką nors tokio nepaprasto — viešai susikibti kur nors. Tas gi tikrai suteiktų Lietuvai didelės garbės."

Kadangi dabar Sarkis stengiasi išmolti grynai lietuviškai, tai jis pradėjo skaityti "Vienybę" (Jis turi ir kitus lietuviškus laikraščius. Red.)

Jack Sharkey atvyko į Tunney Dempsey kumštynę ir Chicago kaip Bostono dienraščių korespondentas. Ateinančią žiemą jisai turės bent dvi muštynes su žymesniais kumštyniais, kurie irgi varosi tvirtai čempionato. Jisai tvirtai pasitiki ant jų laimėti. O kitą vasarą Sarkis muštynių laimėtoju. Kadangi muštynes laimėjo Tunney, tai kitą vasarą Sarkis muštynių laimėtoju. Dempsey uždavęs jam daug kartų žemiau diržo, kas jį labai užgavė ir privertė but pralaimėtoju. Bet šiandien jam jau nieko nebeatsiliepia iš anų muštynių. Kaip jis muštynių Chicagoj kitais metais, tai kai kurie lietuvišiai busią jo garbės sveikais muštynėse.

Lietuvos žinios

PAJAUJIS IŠGABENTAS Į PANEVĖŽĮ

"Zemaitis" praneša: Politiniai kaliniai Dr. Pajaujis išvežtas iš Kauno į Panevėžio sunkiųjų darbų kalėjimą, stud. Kauneckas ir stud. Kaminskas į Šiaulių sunkiųjų darbų kalėjimą. E. Tornau liko Kauno sunkiųjų darbų kalėjime.

Lietuvos reprezentacija užsienioose.

Lietuvos atstovavimas svetimosiose valstybėse dar niekuomet nebuvo taip susitraukęs, kaip dabar. Šiandien draugingoms Pabal-tijos valstybėms — Latvijai, Estijai, Suomijai, Svedijai, Norvegijai ir Danijai bepaliktas vos vienas atstovas ir tas pats p. Bi-zauskas. Atstovybė prie Tutų Sąjungos panaikinta Amerikoje, Anglijoje, Čekoslovakijoje vis dar tebeapsilieka be atstovų. Ar diplomatinis Voldemaro bankrotas, ar tokia politika?

Klaipėdos krašto Seimelio Rinkimai.

Klaipėdos krašto Seimelio rinkimai praėjo tvarkingai. Autonominė krašto partija priešakį su p. Borcheru ir Bruožaičiu gavo 2947 balsus. Mažieji laukiniai priešakį su p. Lėkšu gavo 2492 balsus ir Lietuvių Visuomenės sąrašas 1556 balsus.

Kaip reikėjo laukti, dauguma lietuvių kaimiečių ir miestiečių rinkti visai nėjo. Delto ir gautieji rezultatai suprantami.

Didelis Elias nuopelnas.

Baigiant, turiu pasakyti, kad p. Elias ir Prekybos Butas atliko didelį darbą, surengdami tą puotą. Lin-kinėta kad ir ateityje būtų pastebama panašus atsitikimai, bei panašios lietuvių žvaigždės. Karo metu p. Elias buvo gan aktyvus atgavime Lietuvos nepriklausomybės. Tuomet jis nesigailėjo savo triuso ir kapitalo. Dabar taip pat. Kur tik svarbesni lietuvių reikalai, ten mes matome p. Elijos stambiai prisidedantį. Mes turime ir daugiau gan pasiturinčių lietuvių Amerikoje, bet kaip mažai jų mes žinome. Jie tyli sau kur užsidarę mažam kampelyje, nieku neprabildami iš savo tautiečių. Tokiais jie ir numirs ir mes net ir nežinosime, kad štai čia ir ten gyvena lietuvis, kuris būtų galėjęs daug kuo padėti mūsų darbuose, jei tik būtų turėjęs noro.

(Pabaiga)

Homer's auksinių daiktų krautuvelyje, 35 Winter st. lange įstatytas parodai mažiausias laikrodėlis, kokis yra padarytas pasauly. Laikrodėlis yra mažesnis, negu amerikoniškas 10c. pinigas. Jį padarė tulas Bulova, New Yorke. Tai jau trečias tos rūšies laikrodėlis. Išdirbėjas vieną panašų dovanavo Rumunijos karalienei Marei, kitą 1926 metų "panelei Amerikai". O šį padovanos šių metų "panelei Amerikai". Šis laikrodėlis padarytas iš platinos ir apsaugytas 25 deimantais.

Žmonėmis galima visuomet pasitikėti — jei jie tame randa sau išroka-vimo.

Pulk. Daukantas — krašto apsaugos ministeris.

Pulk. T. Daukantas patvirtintas krašto apsaugos ministeriu. Pulk. Plechavičius patvirtintas Vyriausiojo štabo viršininku.

N. Radys persiima.

Telsiuose N. Radys grįžęs iš Amerikos turėjo 3 bylas su vienu klerikalisku fanatiku Mačerniu. Mat, p. Radys buvo "Zemaičio" atsakomuoju redaktoriu, o Mačernis Telsių gimnazijos mokytoju. Tad Mačernis Radį buvo 3 kartus apskundęs. Visose bylose Radys išteisintas.

Suimtas senas knygnešys.

Alsėdžių policija suėmė Jurgį Gudą, kuris Zemaitijoje nuo 1887 metų yra žinomas kaip uždraustų knygų narsus kontrabandininkas ir yra paprastai žmonių Jurgeliu vadinamas. Dabar Gudas turi jau virš 60 metų ir labai skundžiasi silpna sveikata.

Kaip kuriama valdžios partija.

"Ukininkų Vienybė" gaudanti žemės ūkio ministerijos apmokamus 14 instruktorių, rinkimams praversti skiriami dar 20 instruktorių ir 6 instruktoriai numatyti ypatingiems reikalams — viso 40.

"Ukininkų Vienybė" apkrikštijo dabartinę tautininkų valdžią savo išperėtajį kudikį naują partiją, kuriai plėsti aikvoja valstybės lėšas ir valdininkus.

Sulaikyta 19 klg. "Liaudies Balso".

"Klaipėdos Garsas" praneša: "Sulaikyta draudžiamą literatūrą. Mums pranešama iš Klaipėdos krašto komendantūros: š. m. ruošio mėn. 30 d. Pagėgių muitinėje sulaikyta įvežant iš Tilžės Klaipėdos kraštą 19 klg. siuntinys Lietuvon įvežti ir platinti draudžiamą Rygoje išleinančio lietuvių kalba laikraščio "Liaudies Balsas". Klaipėdos krašto komendanturo pulk. Liormano įsakymu siuntinys sulaikytas ir atgabentas Klaipėdos krašto komendanturon."

Likviduota Kauno Aukštesnioji Komercijos mokykla. Atleista iš tarnybos jos 22 mokytojai. Mokslo metams prasidėjus, staigiu Svetimo ministerijos įsakymu likviduota Kauno Aukštesnioji Komercijos mokykla, kurioje mokėsi virš 500 mokinių. 22 jos mokytojai visai atleisti iš tarnybos, mokiniams gi leista persikelti į steigiamas lygiagretes klases Kauno "Aušros" berniukų bei mergaičių gimnazijos.

Šiltinė pasirodė.

Pastaruoju laiku į ligo-ninę iš daugelio Lietuvos kampų atvažiuoja ligoniai, sergantieji šiltine. Šiltinė apsieiskia ne visai tipin-gai, tik giliau ištyrus kli-nikos priemonėmis pasiseka nustatyti ligą.

Šaulių uniforma.

Krašto apsaugos ministeris patvirtino naują šaulių sąjungos uniformos projektą, išskyrus kepurę ir ženklą prie kepurės, kuri projektas bus patiktas vėliau patvirtinti.

Salve Patria, Morituri te Salutant

SVEIKA TĖVYNE, PASMERKTIEJI MIRTI TAVE SVEIKINA).

Įtraukos iš knygelės "Mirties Dekretas Demokratijos Gynėjams, arba Kaip Karo lauko teismas pasmerkė mirti Dr. Pajaujį, Tornau, ir žemaitį.

KARO LAUKO TEISMAS.

Balandžio 27 d. 4 val. rytą, vos praėjus kalėjimo prižiūrėtojai pradėjo žvangėti raktais nešini kalėjimo koridoriais ir kelti kalinius, kad greit rengtus ir vaziuotų karo lauko teisman. Tą dieną iš Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo teisman buvo pareikalauti 5 asmenis: **Dr. J. Pajaujis, Ad. Kaminskas, Juoz. Stašaitis, Komaras** (liaud.) ir atsargos gusarų kapitonas **VL. Grinys**.

Karininkas su kareivių buriu sulapino areštuotuosius į sunkiųjų automobilių ir, kaip visi vežamieji oficialiai buvo perimti iš kalėjimo administracijos, šie keisti "keleiviai" pasijudino pirmyn.

Tai buvo ankstyvas pavasario rytas. Saulė apšvietė bažnyčių bokštus ir spalvotomis liepsnomis įsidėgė aukštųjų namų languose. Miestas miegojo, o gal ir ne, bet triukšmingas gyvenimas dar nebuvo užviręs. **Teismui vieta buvo skirta Kauno tvirtovės VI forte, bent už 6 kilometrų už miesto**, kur yra įrengtas karo kalėjimas.

Karo lauko teismą sudarė 3 karininkai, 2 puskarininkai ir vienas krašto apsaugos ministerijos atstovas. Teismas prasidėjo 8 val. ryto.

Teismo salė maža, pailga, dviem langais iš žemės į kiemą. Ant teismo stalo pastatyta Dievo kančiukė, sienoj pakabinta valstybės Vytis, bet nukrypusi į šalį tartum ir ji nori nusigrįžti nuo "teismo", nes vyčiui gėda klausyti ir matyti teismą, kurs piktžodžiauja respublikos vardui...

KAS TAI YRA FAŠISTAI?

(Ištrauka iš teisėjų ir teisiųjų dialogų).

"Teisėjas" Steponaitis ką tik iš kaimo atvažiavęs, nežino kas tai yra fašistai ir prašo kaltinamųjų paaiškinti. Dr. Pajaujo nedrįso klausit, bet prisistatė prie puskarin. Ramanausko.

— Kas tai yra fašistai? — klausia Ramanauską. Steponaitis.

— Tie kurie bijo Seimo rinkimų ir nori diktatūros — atsako klausiamasis.

— O Lietuvoj ar yra fašistų? — įdomiausiai Steponaitis — ir jei yra tai bent kas tokie? nuteisiamai baigia klausimą Steponaitis.

Ramanauskas pagalvojo, rimtai pažiūrėjo į Steponaitį ir tęsia:

— Lietuvoj yra tik erzac fašistai. Vyriausi jų atstovai, tur but bus Glovackis, Plechavičius, Smetona ir kiti. —

Atsakius Ramanauskui Steponaitis labai nuširdžiai padėkojo ir sakė daugiau neturįs ką klausiti.

Tada apie fašizmo programą norėjo paklausti ir Teismo pirmininkas pulkininkas Vidugiris. Jis įtraukęs oro storu lėtu balsu prabilo į Ramanauską:

— O pasakyk man Tamsta, su kokia politine partija Lietuvos fašistai derina savo veikimą?

— Su bolševikais, negalvodamas greit atsako klausiamasis ir dar pridėda — nes ir vieni ir kiti yra griežti diktatoros šalininkai.

TORNAU PASKUTINIS ŽODIS.

— Ponai karininkai!

Nuo 1919 metų esant man lietuvių armijos kariuomenėj darbai geriau kalba už žodžius ir aiškiai rodo kuria kryptimi, valstybine, ar nenaudinga savo kraštui linkme, ėjo mano veikimas.

Kai kurėsi Lietuvos kariuomenė, as vienas pirmųjų atsiduriau savanorių eilėse.

Visą lietuvių kovos metų laiką išbuvaui fronte. Kaip kariškis stovėjau nušaliai politikos.

— Po gruodžio 17 dienos Lietuvoje susidarė ypatingos politinės apstovos.

Perversmas gyvenimą išmušė iš normalės vagos ir kraštą pastumė visokių neramumų ir visokių galimybių sukurin:

Tarp valdžios ir visuomenės, tarp štabų ir kareivių iškastas gilus griovis. Lietuvos nepriklausomybės pagrindai pašlįjo ir greit gali sugriuti pats nepriklausomo gyvenimo rumas. Ne tik man, bet kiekvienam kariškiui ir patriotui negalėjo nerupėti krašto likimas. Konstituciją saugoti ir demokratinę tvarką Lietuvoje ginti aš negalėjau atsisakyti ir neatsisakyti. Teisybe, aš šiandien pasodintas kaltinamųjų suolan, bet drįstu jums, ponai karininkai, pasakyti, kad pasodintas be teisėto pagrindo — aš esu gruodžio 17 smurto vaisius. Galite mane nuteisti, galite mane pasmerkti, bet teisybė pasiliks teisybe; teisybės nepajėgsit pasmerkti. Aš prisiekiau ginti konstituciją, tos priesaikos laužyti ir jums teisėjai nepasižadau. O kai del nuopelnų ar nusikaltimų vieniems kitų vertinimą daug išmintingiau palikti istorijai.

Iš teismo aš nieko neprašau.

KOKIE ŽMONĖS TEISIAMI.

Kaltinamasis A. Kominskas savo kalboj pasakė:

— Įstatymo mintis — yra aiški ir niekur nėra pasakyta, kad asmens už gerbimą ir gynimą Konstitucijos galėtų būti baudžiamai, taikant net mirties bausmę. Įstatymas priešingai sako, kad **baudžiama už Konstitucijos laužymą**. O kas Konstituciją laužo ir dar nori laužyti, tur but man nereikia aiškinti, taitai visas kraštas ir visas pasaulis žino.

— Prašau kalbėti apie tai, kaip Tamsta agitavai kareivius ir karininkus — piktū balsu pirmininkaujas metė repliką p. Kaminskui.

— Agitavau ir agituosiu, — rimtai atsako Kaminskas — visus Lietuvos piliečius ginti demokratine tvarką Lietuvoj ir konstituciją saugoti.

Dar įdomių biografinių žinių iš savo gyvenimo ir kovų už Lietuvos nepriklausomybę suteikė kariškiai: **Pranas Komaras ir Špokas Juodu** abu dar jauni vyrukai, grakštūs, energingi, kalba drąsiai, nuširdžiai. Pav. Komaras dalyvavęs visose kovose, kurios tik buvę ginant Lietuvos nepriklausomybę. Jis kovojęs prieš bermontininkus, bolševikus, Kolčaką ir ties Širvintais su lenkais. Kovose atsižymėjęs ir apdovanotas. Organizavęs šaulius, dalyvavęs Klaipėdos sukilime ir tt. ir tt. Špokas taip jau artimas Komaro draugas. Tokių vyrų darbus keliais žodžiais neapsakysi.

IŠ DR. PAJAUJO KALBOS.

Teisiamasis Dr. J. Pajaujis savo paskutinės kalbos pabaigoj pasakė:

Tamsta, p. karō teismo pirmininke, klausiu kaltinamųjų, ko jie paskutiniame savo žody teismo prašo. Aš ne tiek sau, kiek kitiems čia bendrai kaltinamiems, prašau Jus p. teisėjai priimti domėn, kad Jus čia teisiate politinėje byloje ne kokius nors valstybės priešininkus, ne lenkus, ne bolševikus; prieš jus sudarytąjį teismą stovi geriausi Lietuvos sunus, daugumoj kariuomenės savanoriai, garbingai ir pavyzdinčiai be jokių dargi drausmės baudų istarnavę ligi šiol kariuomenėje, ir, jei ne gruodžio 17 d. ir tolimesnė surutė bei netikrumas, tai visi čia kaltinamieji ir šiandien pavyzdinčiai eiti savo karines ir valstybinės tarnybos pareigas. Ir todėl teisiant prašau atminti, kad greta čia kaltinamųjų ginkluoto sukilimo rengimu yra Lietuvoje eilė žmonių, kurie tikrai surengė ir įvykdė ginkluotą sukilimą prieš teisėtą valdžią. Tie žmonės ligi šiol nėra nei pa-

teisinti nei atsakomybėn patraukti, todėl **Jusų sprendimas, ponai teisėjai nors fiziniai bus taikomas čia esantiems kaltinamiesiems, tačiau moraliai jis lies vėgipirma tuos, kurie surengė ir įvykdė ginkluotą sukilimą prieš esamą valdžią.**

Bet suprasdamas gerai tą politinį sprendimą, kurs į jus, kaip į teismą yra valdžios žygiais padarytas, aš daleidžiu, kad nežiurint į visa tai, nežiurint į visišką įrodymų trukumą, jus kaipo karo lauko teismas nusmerksite kaltinamuosius ir pritaikysite didžiausias bausmes, gal ir mirties bausmę. Jei šitaip teisite, teiskite, darykite, ką turite daryti. Jei man reikėsi mirti, aš mirsiu tvirtai kaip pridėra pažangiam lietuviui inteligentui ir paskutiniai mano žodžiai bus — **lai gyvuoja laisva nepriklausoma demokratinė Lietuva!**

O jei man bus lemta gyventi, neabejoju, kad praeis kada nors ši pragaištinga lietuvių tautai vidujinė kova ant peilių, grįšime tarpusavio santykiuos prie kulturingos kritikos budų, užmiršime kerštus ir kilus labai galimam pavojui Lietuvos krutinė prieš krutinės teks kovoti drauge su tais, kurie mus šiandien atidavė karo lauko teismui.

LIETUVA, TĖVYNE MUSŲ

(Ištrauka iš mirties nusmerkimo aprašymo).

Pirmininkaujančiam baigus skaityti sprendimą, nusmerktieji mirti užgiedojo: "Lietuva tėvynė mūsų". Nusmerktiesiems užgiedojus himną, teismas nežinojo kaip elgtis ir kas daryti. Iš pradžių visi sėdėjo, paskui vienas kitas teismo narys atsisistojo, o toliau giedant visi sustojo ir išsitempė. Ir juo teisiamieji giedojo, juo ėjo drąsnų, o teismas kaip be žado stovėjo ir drebėjo. Buvo jaučiama ta paslaptina jėga, kuri atidengia žmogaus sielos gelmes ir parodo visą joje esantį purvą, ir didžiausius niekšus priverčia, jei ne kitų, tai savęs, savo darbu, gėdytis ir bijoti...

KĄ SAKO R. BAŽNYČIOS SV. TĖVAI

APIE ŽMONIŲ VALDŽIĄ, VALSTYBĖ, SPAUDOS LAISVĖ, TOLERANCIJĄ IR TIESĄ

Papa Leo 13-tas 28 d. gruodžio, 1878 m. savo enciklikoje "Quod Apostolici Muneris" kalba apie politiką taip: "Atkakli kova prieš katalikų bažnyčią eina nuo 16-to šimtmečio nuo pat reformacijos laikų. Kasdieną tasai judėjimas didinasi, daugiau įgauna laisvės savo pamokoms, ragina pamesti visus apreiškimus duotus iš viršus (dangaus). Tie mokytojai pamatuoja viską protu. Tai yra falšų doktrinų sėja žmonėse. Naujas tvarkos aktas nebuvo žinomas net pagonams, — tai kurimas valdžios be Dievo valios ir aplenkimas jo duotų įstatų. Tvėrimas jo duotų įstatų. Tvėrimas visuomeniškio autoriteto ir valdiškos galybės nei iš Dievo valios, bet iš daugumos žmonių".

Čia aiškiai pasakoma, kad daugumos arba žmonių valdžia, kuri pamatuoja visuomenės valia, o ne balvontška galia yra absurdas ir nesąmonė bei klaida. Tasai pat papa Leo 13-tas lapkričio 1 d. 1885 m. enciklikoje "Immortale Dei" kalba apie valstybines konstitucijas taip: "Tokiu pat keliu bažnyčia nepripažįsta laisvės su kuria galima būtų aplenkiti šventus Dievo įstatus. Tokios laisvės leidimas būtų leidimas ne teisėto autoriteto, — kas būtų ne laisvė, bet leidimas anot šv. Augustino žodžių "laisvas savęs griovimas". "Katalikybės gynimas visame, yra tai ko reikalauja profesijinė ar tikybinė bažnyčios doktrina. Bažnyčia reikalauja, kad visi butume vieno supratimo ir vieno žygio."

Katalikų Enciklopedija 14-tame, 766 puslapy po antgalviu "Toleration" rašo: "Rymo bažnyčios dogmatiška nepakanta link kitų tikėjimų yra netik katalikų bažnyčios neginėjama teisė, bet ir jos šven-

ta pareiga". "Kaip tikras Dievas netoleruoja svetimų Dievų, taip Kristaus Bažnyčia negali toleruoti svetimų bažnyčių, imanti tik savą. Taippat lygiai jina negali pripažinti tereistiško teisngumo". Bažnytinė doktrina turi užlaikyti tą nepakantą delto, kad jos šventas uždejęjas taip paskelbė."

Taip papa Leo 13-tas lygiai ir Katalikų Enciklopedija aiškiai pasako, kad katalikams nepakanta link kitų tikėjimų bei svetima bažnyčių ar kultų ar nuomonių yra pilna teisė ir šventa.

Svietiškai arba moderniškai inteligentai visai kitaip sako apie netoleranciją. Nabašnikas Dr. Eliot, Harvardo universiteto Emeritus prezidentas yra pasakęs: "Netolerancija arba nepakanta yra ignoratinškumo bei primitizmo savokos produktas.

Vokiečių filosofas Goethe savo rašte "Gyvenimas ir charakteris" sako:

"Daug lengviau pripažinti klaidą, negu kad surasti teisybę; mat klaida visuomet yra paviršyje ir galima lengvai ją pamatyti, bet teisybė guli gilumoje ant dugno ir įieškoti ar surasti nėra lengva bile vienam."

Apie laisvę spaudos, laisvę minties papa Leo 13-tas 20 d. birželio, 1888 m. savo Enciklikoje "Libertas Praestantissimum" sako: "Trumpai pakalbėsime apie laisvę žodžio ir laisvę spaudos. Beveik nereikia nė sakyti, kad tokių tiesų visai nėra. Butų nelegališka reikalauti, ginti, ar duoti nesuvaržytą laisvę minčiai, kalbai rašymui ir tikėjimui." (skaityk knygą kun. Wynne "The Great Encyclical Letters of Pope Leo XIII", Benziger Brothers Co. 1903)

Papa Pius 9-tas 8 d. gruodžio, 1864 m. savo Enciklikoje "Quanta Cura" sako: "Yra klaida manyti, kad kiekvienas žmogus yra laisvas pasirinkti ir sekti tokią tikybą, kurią jo protas randa teisinga". "Valstybė neturi teisės pavelyti kiekvienam žmogui laisvai išpažinti ir sekti tokią tikybą, kurią jo protas rastų teisinga."

Šventųjų Tėvų Syllabus arba pasaulio klaidų katalogas tikrenybėje yra ne modernizmo klaidos, bet "azijatų kulturos" trupiniai vakarų Europos civilizacijoj. Rymo bažnyčia kaip "azjatų kulturos" importas ir Europa nieko gero eurpiečių civilizacijai nedavė kaip tik klaidas.

Mes Lietuvos žmonės ir Amerikos lietuviai esam europiečiai, žmonės moderniškios prigimties, kritiškos išminties ir tvirtaus būdo žmonės kaipo Europos ainiai. Mes turime sekti vakarų Europos arba šiaurės Amerikos respublikos pažangą, mokslą, politiką, civiką ir filosofiją. Suv. Valstijų respublikos pažanga taip lygiai ir vakarų Europos pažanga yra moderniška ir demokratiška, o ne bažnytinė.

M. Stakėnas

LAIVAKORČIŲ REIKALAI

Nesenai "Vienybė" parašė savo peržvalgose (paėmus medžiagą iš komunistų spaudos), kad lietuvių agentų pardavinėjimas laivakorčių į Kanadą yra rizikingas darbas ir kad tuo darbu lietuviams nereikėtų užsiimti, vadinas tegu žydai ir kiti naudojas, o lietuvių agentai snaudžia, taip kaip snaudžia pati "Vienybė". Ji nebedirbdama to darbo pažymėjo ir kainas ir kitką ("pelningumą"). "Pelningumas" kartais išėina toks, kad nuo parduotos laivakortės kartais užtenka porai batų, o kartais ir to dar neužtenka. "Rizikingumas" yra tas pats, ar laivakortę parduos lietuvis, ar žydas. Kanados valdžia suvaržė įvažiavimą iš Lietuvos ir kitų šalių Europos, bet sykiu ir sureguliovo, vadinas padarė taisykles kas gali įvažiuoti. Jei tals sureguliojaviais lietuvių nepardavinės, tai pardavinės kiti (žydai, vokiečiai ir t. p.).

J. Sekys.

Trumpa Muzikos Istorija.

Francijos Muzikai — Kompozitoriai.

Francuzai, sekdami Olandų muzikos mokymo būdą, išsiauklėjo žymius muzikus asmenyje: Du Fay, Regis, Caron, Binchois ir keletą kitų, kurie uoliai darbuosivi pakėlimui muzikos meno.

Muzikos srityje, daugiausia nuveikta, viešpataujant Frankui I, bet tikybiniai neramumai, kurie išsivystė į kruvinausias skerdynes, apie 1550 m. kuone visiškai išgriovė muzikos dailę Francijoje. Taip kad ligi galui viešpatavimo Enriko IV, muzika buvo kuone užmiršta. Liudvikas XIII buvo muzikos mylėtojas, bet kardinolas Richelieu, kuris skaitėsi aukščiausiu valdonu, muzikos nepalaikė ir jos nepaisė. Ir taip, viršiau kaip šimtmetį, Francijos muzika buvo visiškai apmirus.

Liudvikas XIV, kuris pats labai mėgo dainuoti ir mokėjo skambinti gitarą, pradėjo muzika rupintis. Su pagelba Lulli a Florentine, muzika tapo atgaivinta teatruose ir bažnyčiose ir jau nuo to laiko nuolat buvo gerinama — auklėjama. Išauklėta keletas muzikų — kompozitorių. Žymiausi jų buvo: Lulli, Boielden, Auber, Mehul, Herold Halevy, Berlioz, Ch. Gounod ir A. Thomas, visi garsūs kaipo Operų rašėjai ir kompozitoriai.

Žymiausias Francijos teoretikas buvo Jean Philippe Robeau. Ispanija savo muzika labai mažai pasižymėjo. Žymesni jos kompozitoriai buvo šie: Christofano Morales, Escobedo ir Vittoria.

Gitara, skaitoma kaipo tautinis Ispanijos muzikos instrumentas.

J. C. Navadauskas.

JUOKAI.

Nauji degtukai.

Anglijoj įvestas madon naujas lupoms dažyti pieštukas, vadinamas "degtukas lupoms dažyti". Jis niekuo nesiskiria nuo degtuko, išimamas iš tikros degtukų dėžutės ir tuomet jau juomį lupos "liepsnigai uždegamos". Tas moterų išradimas turi tikslo, be abejo, kad šitaip "su ugnimi beaizdiant" kas nors kitas užsidegtų!

Prasitarė

Ji: Man taip nesmagu, kad šiame viešbuty mudum nelaiko ženotais.

Jis: Kaip tai? Aš šiame viešbuty jau nebe pirmas metas, kaip apsisotju ženotu.

Tuščių butelių

Skarmalų pirkėjas: "Ar neturite tuščių butelių, madam?"

"Ne, pas mus nebėra. Bet tamsta paklausk štai greta pas kaimyną Skrupskį — jo žmona rytoj grįžta iš vakacijų."

Mokytojas: "Pasakyk man, ar žodis "kelnės" yra vienskaita ar daugskaita?"

"Ir taip ir taip, ponas mokytojau, viršui vienskaita, apačioj daugskaita."

Daugelis išduoda paslaptį, ne delto, kad jis ją norėtų išduoti, o delto, kad jis nori tik parodyti, jog jis ją žino.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.

LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

J. PRONSKUS, Editor K. J. PAULASKAS, Business Manager

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvirtą dieną. Prenumerata turi būti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas sutiesi nuo dienos užrašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) \$2.00. Kanadoje ir kitur — \$3.00. Išimtis geriausiai siūti Pašto Money Orderius, nurodant: „Sandara“, 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 31, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos Straipsniai.

COOLIDGE POLITIKA LINK MEKSIKOS

Paskyrimas Dwight W. Morrow Amerikos ambasadoriu Meksikai turi didelės reikšmės. Morrow yra prezidento Coolidge universiteto draugas, buvo vienas įtakingiausių J. P. Morgano banko namų narys ir skaitomas prezidento dešinė ranka.

Morrow, jei būtų norėjęs, galėjo gauti geriausias ambasadorių vietas. Pasiluosavęs ambasadoriaus vietą Londone prezidentas jį buvo pasiūlęs Morrow'ui, bet šis atsisakė. Kadangi jis dabar apsiėmė atstovauti Amerikai Meksikai, kuri skaitoma nežymi valstybė, kur ir oro sąlygos sunkios ir ne tie patogumai, tas parodo, kiek daug reikšmės Meksikai priduoja Vašingtonas.

Šio įstalkingo finansieriaus pasiuntimas rodo du dalykus: viena, kad Coolidge valdžia nenori su savo kaimynu karu nei kokio rimto nesupratimo turėti, kito kad Amerikai svarbu yra taikiai ir iš pamatų pabaigti Meksikos-Amerikos nesupratimus. Dwight Morrow ir pats nebutų priėmęs tokio posto, kurs jį verstų būti karo provokatoriui, ir Coolidge nebutų savo geriausio patarėjo atleidęs iš Vašingtono, jei jam nebutų buvę svarbiausiu uždaviniu baigti su Meksika nesupratimus.

Bet sykiu su tuo aišku, kad Morrow uždavinys bus taikiau keliu ir geruoju padėti Jungtinių Valstijų miliardieriams prieiti prie Meksikos naftos šaltinių ir kitu žemės turty.

VISOKIŲ LIGŲ PALYDOVAI

Kaip atskirame organizme užėjus kokiai ligai apsi-reiskia tam tikri ligos palydovai, taip lygiai yra ir su tauta bei valstybe. Vienas veikliausių visokių politinių ligų palydovus yra komunistai. Kur tik kas nebergerai, žiurėk ir jie čia. Ar kame riaušės, ar neramumas, streikas ar demonstracija, tuojau lyg yla iš maišo komunistai su savo destruktiviu veidu.

Butų neloninga iš tos grupės žmonių ko kita ir laukti. Juk komunizmas toks, koks jis yra šiandien, išsigimęs iš Rusijos revoliucijos, kaip despotizmo pasekmė, yra tik liguistas apsi-reiskimas. Kaip Sovietų komunizmas yra nesveikas pasityčiojimas iš laisvo asmens ir laisvos žmonių valdomosi tvarkos, yra paveldėtojas carizmo despotijos sistemos, taip negali būti kitoki Sovietinio „komunizmo“ pasekėjai kitose šalyse.

Mūsų lietuvių visuomenėje ar tenai Lietuvoj, ar čionai Amerikoj išsirutulojės taip vadinamą „komunistų“ tipas yra aklas Sovietų bolševizmo beždžionavimas ir visi, kas juos yra savo akimis gavę matyti, iš karto pažin, kad tai yra ne sau žmonės, žiaurios sauvalės ir kruvinas diktaturos agentai. Tegul mūsų komunistai atsako į senai jiems statomą klausimą — ar jie pasmerkia diktaturą ir ginklo pagalba idėjų gyvendinimo sistema ir ar jie pripažįsta demokratinę daugumos tvarką, kur gyventojai patys gali laisvai spręsti ir tvarkyti savo gerovę??

Jie į tą klausimą neatsakė ir neatsakys, nes jei jie atsakytų, tai jie nuo tol nebebutų „komunistai“. Tad jei jie kalba apie politines laisves, apie žmonių teises ir smerkia fašistų terora, jie yra veidmainiai. Tai tenka ir šindien jiems ir akis pasakyti.

Ir po paskutinį įvykių Lietuvoje jie iškišo savo meškėrę. Vienas jų „organas“ ved. straipsny „Pastarieji įvykiai Lietuvoj ir Amerikos Lietuviai“ šitaip kalba: „Lietuvos padėtis ir pastarieji įvykiai reikalauja iš mus greito veikimo. Stodami į darbą, mes patrauksime visus tuos, kurie nori veikti. Mes veikime, jie nori veikti, dėl to ateis pas mus.“

O, taip. Jus pasekmingai „veikėte“ Sacco Vanzetti istorijoj, jusų draugai bandė veikti Viennos sujudime. Tie veikimo vaizai, beabejo, baigiasi. Lietuvos ligę jums naujas „dziabas“, ir, beabejo, gali būti vaisingas. Visi fašistai turėtų ateiti pas jus, arba dar praktiškiau — jus pas juos nueiti. Nes idėjų bendrumas išsaukia ir bendrą darbą. Kam varžytis, kuomet abieji vienodo tikslo siekiate? Ligos gemalai yra lygiai giminingi. Kas

šiečia lietuvių tautos daugumos, tai ji nugalėjusi dartinę ligą, lygiai apsisvalys, kaip nuo fašistų taip nuo komunistų.

VOLDEMARAS PAS FAŠISTUS

Italijos fašistų spauda prasitarė ir apie tikruosius Voldemaro tikslus, kuriais jis nuvažiuo pas Mussolini, tai esą pasimokinti fašistų metodų, kokius jie vartoja „bolševizmui“ nuslopinti Italijoj. Ką fašistai vadina bolševikais matome iš Matteotti nužudymo, Turati bylos, opozicijos laikraščių redakcijų išbombardavimo, teroro prieš visus nefašistus. Kokius „bolševikus“ turi galvoj Voldemaras, gana jo deklaracijoj pasigarsinimo „be pasigailėjimo išrauti iš šaknų visokią opoziciją“ taip jau rodo „Varpo“ spaustuvės išbombardavimo, seimo narių areštai, savivaldybių naikinimas, Kultūros Bendrovės ir eilės kitų kultūrinių bei žvietimo įstaigų uždarymas, karū lauko teismai konstitucijos gynėjams.

Dar daugiau. Ką Voldemaro valdžia vadina bolševikais-geriausiai pasako jo pataikunai Amerikoje per savo laikraščius. Visi, kas smerkia diktaturą ir terora Brooklyno fašistų ir jų pamėgdžiotoj Clevelande maišomi per vien su bolševikais.

Tad aišku, kam „išnaikinti“ Voldemaras nuyko pas fašistus mokintis. Bet jei jau po 9 mėnesių vakchališios valdžios galva pasirodė savo visą machiavelizmą ištuštinę ir turėjo važiuoti pas savo mokytojų naujų pamokų gauti, vargu ir tas jam ko naujesnio bebus prigalvojęs.

Tai rodo, kad fašizmo jau visi metodai bus išvartoti ir jam pareina nykaus kretėjimo dienos.

Kokia ateitis - kur išeitis

Mūsų tautos dabartis nežūginanti. Ji verčia vis rimčiau susirupinti. Toli-moj saulėtekio šalyj, kur link ilgus metus Amerikos lietuviai siuntė savo ilgęsi ir meilę, geriausius troškimus ir aukas, šalyje kuria gyvena save užmiršę, šiandien eina savitarpio skerdynės, brolis lieja brolio kraują. Šalys, kuriomis baisėjomes dėl jų tamsybės ir savitarpio žudynių — Sovietų Rusija, Lenkija, Balkanai, Turkija, Ispanija, Portugalija, Meksika — šiandien mūsų svajotoji Lietuva jų draugė. Dar daugiau: Lenkijoj tautai reikalaujant vėl suauktas paleistas seimas, Mussol. den-gias seimo kad ir šešeliu, net turkų Ach. Kemal pašta ir ispanų Primo de Rivera šaukia seimui kad ir karikatūras. Visur matyti: oalinkimas grįžti į normalę vežes, iš kurių šalį išmušė sopulingi įvairių diktatorių bandymai.

Tik Lietuvoje tų kareivių pagelba, kuriuos tauta davė ant valstybės sienų stovėti ir tomis kulkomis, kurias šalis pirkė savo laisvei nuo priešų apginti. Dabar šaudomi giminės ir brolių ir kalėjimai, kurie buvo statyti kriminalistam ir valstybės išdavikam izuoti, prikimšti ne mėnesiams ne metams, bet visiems amžiams tų žmonių, kurie teisėtumo ieškojo. Reikalavimas konstitucijos ir seimo šiandien Lietuvoje vadinamas valstybės išdavimu. Demokratijos šalininkai tyčia sumaišomi su bolševikais, o kaip tokiems išnaikinti vyriausis valdžios galva važiuoja pas fašistus jų metodų mokintis...

Paprastai, kada veimas paleidžiamas, privalo konstitucijoj humatyta tvarka ivykti nauji rinkimai, kad visos šalies gyventojai piliečiai išspręstų ginčą tarp Seimo ir vyriausybės. Naujai susirinkęs Seimas turia galutinį žodį. Jei jis užgria vyriausybės žvėgį pasilieka, jei pasmerkia, tai pareiškia vyriausybei nepasitikėjimą ir toji jau turi atsistatydinti. Bet to valima lauki iš vyriausybės, kuriai rupi krašto ir

žmonių gerovė. Ar apie šiandieninę kas nors padėjė ant širdies ranką, ne-veidmainiaudamas, gali pasakyti, kad jai tai rupi? Juk visą valdžią sau pasisavinti, paneigti seimo reikšmę bei sutrypti kjo-mis visos šalies teises ir ginti savo autoritetą ne šalies pasitikėjimu, o teroru, durtuvais ir žmonių žudymu gali tik garbės ir valdžios ištroškę nedori žmonės. Demokratai ir dori žmonės tautos sprendimą nesibijo. Jei valdžia tačiau tautos sprendimo ir krašto pasitikėjimo bijo, tai sakoma, kad nebėra kito kelio, kaip tik pačių piliečių susipratimas ir reaguavimas.

Durtuvais gali ir asilas valdyti, bet ant durtuvų sėdėti niekas ilgai negali. Lietuvoj tačiau sėdi jau devintas mėnuo. Jei vidaus santykiuose žmonių pasitikėjimą vyriausybę ir vyriausybės — žmonėmis kuri laiką gali pavaduoti durtuvus, tai santykiams su užsieniais pasitikėjimo durtuvus nepavadoja.

Jei viduje yra graži santarmė, gera tvarka, įstatymai gerbiami ir vykdomi, tokia valstybė ir užsieny įgauna pasitikėjimo ir simpatijų, bet su valstybe, kuri nevykdo įstatymų, nesilaiko duotų pasidėjimų nenori nė reikalo turėti. Ypač kapitalas neis į tokią valstybę, kur viešpatauja be šalies pasitikėjimo sauja despotu, kur niekinami įstatymai. Dar daugiau. Lietuvos gyvybės butiniausioji sąlyga yra tarp-savio santarmė. Lietuva gali išsilaikyti tik budama taiki, kulturinga, demokratinga, kur dažniai veikia visos šalies pajėgos. Vilnius ir Klaipėda tebėra labai pavojingos žaidžios kaip Lietuvos valstybiniam gyvenimui, taip ir Europos politiniams santykiams. Vieną nenori mums atiduoti, kitą nori vėl atimti. Del šių dviejų politikos polių į Lietuvą atkreiptos visos Europos akys ir sekami jos visi pajudėjimai. O lietuviai viduj piauasai ir dar kaip piauasai!.. Prieš keletą metų bekuriant valstybę buvo nusiskundžia-

ma, kad neuženka inteligentinių pajėgų valstybės kurimo darbams, apriepri buvo brangi kiekviena lietuvių gyvybė, galinti padėti valstybę kurti. Šiandien tos gyvybės jau su sadistišku inirtimu naikinamos, ardomos arba „visam amžiui“ uždaromos kalėjimuose.

Ne visuomet taip Lietuvoj buvo. Dar 1918-1919 m. buvo prasidėjęs gana neblogas Lietuvos visuomeninių arba partinių srovių santykiavimas. Dvi stipriausios srovės — klerikalinė ir liberalinė — tuomet ištisė viena kitai ranką sandarimą valstybės kurimo darbui ir mokėdavos sunkiose valstybės kurimo dieneose rasti kompromisą, abipusį nusileidimą ir per tai sutarimą ir tik dėka tam sandarungumui buvo nugalėtos sunkiausios kliūtys ir pavojai. Ta pati tendencija pradžioje matėsi ir Amerikos lietuviuose. Jei tuomet būtų užgrobūsi ar užsispyrusi kuri viena partija fanatiškai vykdyti savo programą, nieko nebutų išėję iš Lietuvos nepriklausomybės. Tų dviejų galingųjų srovių sutarimų Lietuvoj ir Amerikojo laimėtos kovos su skaitlingais priešais ir apginta nepriklausomybė, jų valia suauktas Steigiama Seimas, išleista konstitucija ir padėti pamatai lemokratiinei Lietuvos Respublikai. Toji sandaranga linija tęsėsi ligi 1924 metų, kol Lietuvoje krikščionys lemokratai nebuvo padarę tos katasrofinę klaidos-pasiimti patys vieni į savo rankas valstybės vairą.

Dabartinė lietuvių tautos ir valstybės nelaimė yra pasekmė krikščionių padarytos klaidos. Jie įsitikinę į savo partijos nekal-ingumą pradėjo nesiskaitymą su kitomis srovėmis ir per tai dažnai blogai ir vienpusiškai naudoti pamatines teises. Pereitais rinkimais umai netekę savo galybės jie perdaug pasidavė jausmui ir partiniam keršui ir savo labai nevalstybinga opozicijos taktika padarė pavyzdį ir prikelė trečiąją pajėgą, tą kuri visuomet iškyla dviem besipešant.

Ši trečioji pajėga, tai nuogo durtuvo plešrių instinktų garbintoja, jokių aukų nepanešusi sunkiosiomis dienomis, nemoka ir dabar branginti to, ką visa tauta savo santarmės mešais buvo sukurus, todėl per tu pačių Lietuvos kurėjų ir gynėjų gyvybes kopia išsigalėti ir savo neskaitytą guri valią primesti visai lietuvių tautai. Ši trečioji pajėga jau pasiekė to, kad lietuviuose kilo nusiminimas ir desperacija, tai yra daug didesnė nelaimė, kaip pats teroras ir įstatymų sulaužymas. Nes kol tautoje yra pasiryžimas, viena valia ir atsparumas, tol ne tik užsienio pavojus, bet tuo lengviau vidaus netvarką ir teisių mindytojus ji gali vienu matu suvaldyti.

Ar prie šių sąlygų galima dar laukti tų savanorių, kurie pametę arklą lopatą ir kuji eitų savanoriais į frontą, jei tie savanoriai šiandien šaudomi ir budeliuojami? Ar 1/3 lietuvių tautos Amerikoje bepakartotų tą entuziazmą upu ir aukomis, kuomet jų troškimai — Lietuva visiems lietuviams, išniekinti?..

Yra daug didelių klaidų, kurias galima ir reikia atleisti ir užmiršti. Dabartinė lietuvių tautos nelaimė yra sunki pabauda už jos nesantarmę. Kiekvienas pasakys, kad yra neteisinga ir nedora, kuomet nykštiska grupė žmonių, neturėjusių šalyje per visus 9 nepriklausomo gyvenimo metus jokio pasitikėjimo ir per 4 Seimų rinkimus vargais negalais gavusi 3 atstovus, galėtų šaliai primesti savo daugiau negu įtartiną programą, bausti mirtimi nesutinkančius su ta programa ir durtuvais laikytis prieš visos šalies valią!

Klerikalinė srovė turi ant savo sąžinės, kad jį padėjo tai lietuvių nelaimėi kilti. Skaityk, kaip atvirai šiandien apie krikščionių patarnavimą konstitucijos ir demokratybės mindžiotojams kalba smetonininkų „Lietuvis“.

Po šešių mėnesių pataikavimo tiems Lietuvos įstatymų ir visų lietuvių troškimų mindytojams ir pati klerikalinė srovė pradėjo pamatytį savo baisia klaidą ir tartum nori grįžti prie 1918-1919 m. takto. Kam šventieji principai yra svarbesni, negu savo asmeninės ambicijos ar partinis fanatizmas, turi pamatytį, kad daug sveikiu kad ir sunkus grįžimas, kaip užsimerkus darėjimas į matomą pražūtį. Dabartiniai Lietuvos teriotojai galimi sustabdyti tik vieną lietuvių daugumos valia Lietuvoje ir Amerikoje. Trečdalis lietuvių tautos čionai turi tarti savo žodį. J. P.

Pastabos

Ar tai dora?

Širvydas surankiojęs būtų pletkus apie p. J. Stankaitį, dabartinį „Brazilijos Lietuvio“ leidėją, perspėja, kad jis atvažiuosias iš Amerikos lietuvių 30,000 dolerių pasižvejoti. Tiesa, p. Stankaitis yra nemažas sentimentalistas. Savo laikui budamas Telšių policijos vadu jis yra gavęs nuo karo komendantų kumščiu į veidą, kam atėjęs į labdarinę vakarėlį, kur buvo uždrausti svaigieji gerimai ir radęs prie bufeto visą apkrautą ponią begirtuoklią, pagrasino sustatyti protokolą. Kad budamas Raseinių policijos vadu jis būtų nešiojęs užrašus ant nugaros ar ant pečių „Lietuvos respublika“ nieko panašaus neteko girdėti ir tikiu pats p. Širvydas gerai žino, kad viešai kartojta kieno nors nerimtas pašaipas. Kad jis būtų kad buvęs uolus krikščionis demokratas, labai abejoju, nes žinau, kad dar Telšiuose nuo 1920 m. buvo artimas draugas Antano Grigiško, doru ir blaivaus valst. liaudininko.

Kaip ir kur jis vašino Voldemarą, gal p. Širvydas paaiškintų. Žinau tiek, kad Stankaitis visiškai negeria, o Voldemaras be baltakės žinksnio nežengia.

Ar Stankaitis atvažiuos į Suv? Valstijas pasipinigauti, 99 nuosimčiai rodo, kad greičiau ne. Bet kuomet energingas jaunas žmogus, del nežmoniškų sąlygų tėvynėje emigravęs į Braziliją ir čia radęs savo tautiečius didžiausioj nelaimėje, emėsi jų labai dirbtį dieną naktį, iškele eilę gražių sumanymų — įsteigti

draugiją, informacijų biurą, darbo biurą, daktaro papigintą pagelbą, kopertivylę, valgyklą, nakvynės bėpastogiams, mokykles, laikraštuką, — už tai apšmeižti gali tik labai niekingos doros žmogus. Tai yra labai liudnas faktas, rodantis, kokie žmonės yra išlindę mūsų kultūrinio gyvenimo prūsųkin ir iškalbingai sakantis, kodėl mums lietuviams taip sunkiai einasi pirmyn... J. P.

Lietuvos Pasiuntinybės pranešimas.

Į „Sandaros“ pereinamė numerį pastabą p. M. Bagdonas, pasiuntinybės Sekretorius ir Charge d'Affairs praneša, kad Pasiuntinybės svarbesnės „Eltos“ žinias lietuvių dienraščiams Amerikoje Naujienoms ir Draugui praneša telegramomis, višiemis kitiems laikraščiams laiškais. Kitokio skirtumo šiuo reikalu Pasiuntinybė nedaranti.

Atsargiau su pašaipomis

„Darbininko“ 72 Nr. po antgalviu „pašaipe“ adresuojama man toks pasakymas: „norį padidinti slekerių gaują“. Ką tas viskas reiškia? Manote, kad mane ir Sandariečius tokiomis pašaipomis sulauksite nuo darbo? Mes senai žinome, kad jūsų laikraščio redaktorai niekuomet negali rimtai kalbėti, bet tik su ikandimu, su netišybe arba su iškeptais prasimanymais. Tai jūsų patentuotas amatas. Mano tilpūsiam „Sandaroj“ straipsny niekur nebuvo kalbos, kad Lietuvai nei centų ir nei as nei Sadariečiai nėra tautos slekeriai ir vargu jie bus. Mes visuomet Tėvynęi dirbome ir dirbame, ir jai buvo ir bus mūsų pirmasis centas, ir tik antrasis sau. Jus ponai klerikai tai esate slekeriai, nes jūsų pirmas centas eina Romos trustui, pas jus Roma pirmoj vietoj, o tauta antroje. Pas mus Lietuva pirmoj vietoj, mes užpakaly neturime jokio trusto ir jo nepripažįstame. Tik mes norime ir sau padirbėti, kad tuo budu ir Lietuvai butume naudingi. Ar jūs Lietuvos gerovei dirbate, kada gelbejote Smetonos kompanijai naverst žmonių rinktą valdžią. Bet ir pačiam Smetonai dabar nieko nedirbate, o tik prieš jį rezolucijas rašote. Jūsų Federacija skelbia aukų vaju neva Vilniaus vadavimui, bet tiek tą vaju matys pats Smetona, juo mažiau Lietuva, kiek ir kitus jusų rinktus pinigų matė. Jus dirbate sau, o jei kiti savi nori pasirupinti, tai apšaukiate slekeriais. Jei su akiniais nematote, tai nusiimkite juos ir dar sykį peržiurėkite, ar yra man'o nors mintis pasakyta, kad „Lietuvai nei cento“. Jei jus turite kiek doros ir sąžinės, tai neklaidykite manęs ir nonsensas nerašinėkite. Jums visuo met sandariečiai yra kaulas gerklėje, kurio nuryti negalite, bet ne „Darbininko“ suredaguoti negalėjote nepakliudę Sandariečių. Už tokius skelbinus negausite apmokėti. St. Mockus.

Ponas Coolidge kaip pasiskelbe nebenoris kandiduoti į prezidentus, jį labiausiai pamilo tie ponai, kurie patys baltakuoja į Baltuosius Rumus.

Apžvalga.

VOLDEMARAS PAS FASISTUS
Pasirašytos draugiškumo ir kt. sutartys.

"Christian Science Monitor" rugsėjo 20 d. via Post Telegraph iš Halifax praneša.

Roma, rugsėjo 20. Mr. Voldemaras, Lietuvos premjeras ir užsienių reikalų ministras, lydimas kitų lietuviškų oficialių atvykėlių, padarė oficialią vizitą Italijos vyriausybei.

Po pietų, kuriuos jo garbei iškėlė Benito Mussolini savo vasarinėje rezidencijoje Villa Torbonia, sėdė valstybių vyrai pasirašė tarp Italijos ir Lietuvos draugiškumo, arbitražo pakta ir prekybos sutartį.

Italijos spauda, aprašydama Mr. Voldemaro vizitą, atspokojo jojo sunkenybes, kokiu turis Lietuvos premjeras besistengdamas išnaikinti komunistų judėjimą savo krašte, pridėdamai, kad vienu jo vizito uždaviniu yra studijuoti (pasiimkinti) ant vietos metodų, kuriuos vartoja fašistai bolshevizmui nuslopinti Italijoje

MAURAS ATLIKO SAVO MAURAS GALI SAU EITI

Fašistų padėka krikščionims už pagalbą sulaužyti konstituciją.

"Lietuvis" (196 Nr.) prikiša krikščionims demokratams, veidmainingumą. Girdi, jie savo laikui palaike prieškonstitucinę akciją Lietuvoje.

"O argi nekeista su tais pačiais Seimo rinkimais ir su konstitucijos pakeitimu? — rašo "Lietuvis" "Kas rėmė, kas platinė ir kas reklamavo pernai rudenį Tautos Valią", kuri pilna buvo tikrai arogantiškų pasikėsinimų ir prieš Seimą ir prieš konstituciją? Tai buvo "Rytas" ir jo atstovaujama partijų žmonės. Pagaliau ir tas pats "Rytas" argi ne abiem rankom rašė, pritariamas persvermui, pritariamas konstitucijos keitimui."

Taip, krikščionys turėtų atgailos asaromis nuplauti dabar Lietuvos kancias, kurias jie įtraukė visą šalį savo pernykščių metų darbais. Tegul tai bus kruvina pamoka jų vaikų vaikams, kurie galbut turės kentėti del savo tėvų kaltės. Šiaip ar taip, o krikščionys paruošė dirvą ir užaugino savo antyje hydrą, kuri dabar smaugia visą šalį.

SMETONAI PAVYZDYS.

Vienas "prezidentas" jau apsirusino.

Berlynas. "Lokal Anzeiger" rašo, kad Albanijos prezidentas Achmed Zogu pasiskelbė Skutari princu.

Konstitucijos "pakėtimas" praktikoje

Ispanijos diktatoriai jau paskelbė, koks bus naujasis Ispanijos parlamentas (Seimas).

Šis naujas Ispanijos parlamentas bus tik patariamoji ir informacinė įstaiga. Kaip ir pirmiau, visa įstatymdavybės galė liekanti diktatoriaus vyriausybės rankose. Vyriausybė turi teisės pasiulyti cautos susirinkimui svarstyti tą ar kitą įstatymo projektą. Bet ji gali skelb-

ir gyvendinti įstatymus ir be parlamento patvirtinimo. Parlamento nariai bus suskirti į 20 komisijų.

Komisijų nariai galėsia bendruose posėdžiuose kalbėti tik tais klausimais, kuriuos svarstanočios jų komisijos. Ministeriams paklausimai gali būti duodami tiktais raštu. Ministerių nuožurais paliekamais: nori atsakinėti jie į paklausimus ar ne. Visi atstovai, išskyrus 50 asmenų, skiriami valdžios, 50 g atstovų pusiau laisvai renkami nuo stambesnių miesto savivaldybių. Į parlamentą įeisiančios "patriotų sąjungų" valdybos, aukštesnieji policijos viršininkai, departamentu direktoriai ir apie 100 prekybos, pramonės, universitetų, bažnyčios ir kariuomenės atstovų. Nuo darbininkų į parlamentą galės įeiti tik asmenys, stovintieji priešaky oficialių darbininkų organizacijų.

ITALŲ ŽURNALISTŲ MEMORANDUMAS SPAUDOS KONFERENCIJAI.

Zymus Italų žurnalistai, pirmiau dirbę laikraščiuose, kurie turėjo užsidaryti del fašistų represijų, padavė spaudos konferencijai Zenevoje memorandumą.

Tamė memorandumė žurnalistai nurodo, kad Italijoje nėra jokios spaudos laisvės. Fašistų dekretai ir cenzura padarė tai, kad spauda negali ištarti nė vieno žodžio, kuris nepatiktų valdžiai.

Visai kaip Lietuvoje. O dar Voldemaras nuvažiavo pas fašistus mokintis.

NAUJAS LENKŲ SEIMAS PAREIKALAVO SPAUDOS LAISVĖS

Varšuva. Seimas atidarytas rugsėjo 20 d. nepaprastomis apyostovomis po to, kaip partijų konferencijos paskutinėmis dienomis nutarė kovoti prieš vyriausybę.

Seimo posėdin neapsilankė nė vienas ministras. Seimo atstovai pirmoji eilėj, nukėlė ant toliau visus įstatymų sumanymus, o ėmė si svarstyti įnešimą atsaukkti prezidento išleistąjį perreitą pavasarį dekretą, kuriuo persekiojama spauda. Sumanymas priimtas viso Seimo tik vienam pačiam atstovui prieš balsuojant.

LIETUVA, PORTUGALIJA IR LIUKSEMBURGAS

Kas gali būti bendra tarp šių trijų valstybių? Portugalija amžinų riaušių, perversmų ir žiaurių diktatorių kraštas kur tai Ispanijos pašonėje. Liuksemburgas mažutė kunigaikštijelė, gyvuojanti vien iš azartinio lošimo rultetos. Lietuvą su tomis šalimis sulygino Albertas Thomas Tarptautinio Darbo Biuro prie Tautų Sąjungos direktorius. Pastatymas Lietuvos draugų su tais atstovais Europos užkampais garbes nedaro. O kaip gražiai Lietuva buvo prdejusi vyus visą kulturingą Europą.

Darbo Federacija apkaltino komunistus

St. Louis. — Darbo Federacijos seime tapo apkaltinti komunistai už pavisingimą pusę milijono dolerių ir sunaudojimą savo partijos reikalams, kurie buvo surinkti Sacco ir Vanzetti nuo mirties gelbėjimui

Kaip įvažiuoti Kanadon

Ivažiuojamas ir apsigyvenimas suvaržytas.

F. L. I. S. Lith. Bureau suteikia žinių pluoštą, kas, kaip ir kada gali įvažiuoti Kanadon. Pasirodo, kad ten įvažiuoti yra ne lengvu, kaip ir į Šuv. Valstijas.

Tankiai, Amerikos pilietis, sužiedotas su ateive motere, matydamas, kad jis negali, ar jam nepatogu, vykti į jos šalį, nutaria ją pasitraukti į artimiausią šalį ir su ja tenai apsivesti. Beveik visuomet tokie pasirenka Kanadą.

Yra gerai žinoma, kad Amerikos piliet. gali pasivisti Form 633 naudai jo sužiedotinės per mėnesį prieš sutuoktuvės. Tikslas yra jai išgauti užtvirtinimą nekrotinio stovio vizos, kad ji galėtų vykti į Šuv. Valstijas su savo vyrų tuoiu, arba tuoj po sutuoktuvų.

Bet šieju Form 633 parodė Imigracijos Biurui, kad Amerikos pilietis ketina parsitraukti savo sužiedotinę į Kanadą. Kad tenai galėtų susituokti, jam pranešta, kad jo "imigracijos vizos prašymas" atsakytas.

Departamentas nepatvirtina prašymus sužiedotinėms, kurios atvyksta iš svetimios šalies į Kanadą su tikslu ištekėti už Amerikos piliečio.

Vadinasi, jei Amerikos pilietis lietuvis nori apsivesti su lietuvaite iš Lietuvos, tai turi susiziedoti Lietuvoj, o ne parsitraukti ją į Kanadą.

Kitiems ateiviams įvažiuojant į Kanadą iš Šuv. Valstijų.

Ateivis, apsigyvenęs Šuvien. Valstijose, gali važiuoti į Kanadą kaip neimigrantas — kaip turistas. Bet turi darodyti Kanados imigracijos inspektorui, kad jis neturi noro ieškoti darbo Kanadoj, ir kad turi užtekinai pinigų save užsilaikyti gyvendamas Kanadoj, ir svarbiausia, kad buvęs legališka išeikštas į Šuv. Valstijas del nuolatinio apsigyvenimo, ir kad gali vėl sugryžti į Šuv. Valstijas.

Pinigų iš tokio reikalavama turėti su savim apie \$250.

Imigrantais iš Šuv. Valstijų ir kitų šalių leidžiamai ukininkai, ukio darbininkai, namų tarnaitės, žmona arba vaikai. Šuv. Vlst. piliečiai, Anglijos pavaldiniai, tėvai arba žmonės, galį įrodyti ministrui, kad jų darbas ar tarnystė Kanadoj yra reikalingi. Tokie turi arba turėti pinigų pradėti savo darbą, arba būti susikontraktavę su darbdaviu arba turėti kas juos išlaikys.

Laikinai leidžiami nariai artistišku, atletišku organizacijų, pamokslininkai, kunigai, rasytojai advokatai, gydytojai, kolegijų profesoriai, prekybos keleiviai, studentai ir turistai. Tą visa reikia rodyti.

Amerikos piliečio žmona.

Padėjimas kitokis, kur Amerikos pilietis Šuv. Valstijose apsiveda su ateive, kuri atvykus tik laikinai į šią šalį — kaip svecias arba kaip moksleivė. Pasilikti Šuv. Valstijose nuolatai, žmona turi per-

mainyti savo, imigracijos stovį, ką galima atlikti tik per Amerikos Konsulatą, bet ne Šuv. Valstijose. Tokia moteris, paprastai, bus įleista į Kanadą tikslui išgauti nekrotinę imigracijos vizą Amerikos konsulate. Netur tenai vykti pakol vyro prašymas del nekrotinės imigracijos vizos užtikrintas. Patartina laukti pakol Amerikos konsulas praneš, kad jis pasirengęs jai išduoti vizą. Konsulas (Kanadoj) patelesia šali ir su ja tenai apsivesti. Beveik visuomet tokie pasirenka Kanadą.

Nelegališka atvykusiems arba laikinai apsigyvenusiems ateiviams į Šuv. Valstijas

Paprastai, Kanada, neleidžia ateivių, kurie nelegališka atvyko į Šuv. Valstijas, arba, kurie čionai atvyko tik laikinai. Tulas garsus kanadietis sakė, kad Kanados aficeriai aštoriai prižiuri savo šalį, kad ji nebutų "soninės durys europiečiams". Tokiu budu, toki ateiviai kuomet bando įvažiuoti į tą šalį, tankiai su tikslu tik pakol gali sutvarkyti sugryžimą į Šuv. Valstijas del legališko ir nuolatinio apsigyvenimo, nebus įleisti. Imigrantai į Kanadą turi atvykti iš tos šalies, kur nupirko bilietą.

Kiekvienas imigrantas Kanadon turi turėti teisingą pasportą, kuris neilgiau vieno meto sėnumo ir apurpinimas toliaus reikalavama, kad "pasportas ateivio imigranto, kuris išvažiavo tiesiog arba netiesiog iš Europos, turi turėti vizą gautą nuo Kanados imigracijos aficeriaus, kuris randasi Europoj.

AMERIKOS PILIETYBĖ

Patilpus laikraščiuose straipsneliui apie Amerikos pilietybę, pasirodė, kad daugelis žmonių, 9 iš 10, yra pamiršę savo atkeliavimo laiką — mėnesį, dieną ir metus, net pamiršę, kur sėdo ant laivo, kuriuomi atplaukė į Ameriką.

Delei neatminimo laivo vardo yra menka bėda; svarbiausiu dalyku yra padavimas bent mėnesio ir metų — teisingai, ir kur sėdo ant laivo. Tačiau lygiai yra svarbu ir dienos padavimas, kurioje aplėsi ta laivas.

Dauguma atsisaukusiu paduoda meto laikus: pavasarį, vasarą ir rudenį kad atkeliavę, "kaip Rooseveltas stoji"? Tulasis paduoda, kad atkeliavęs iš Bremen, su laivu "Bremen", balandžio 17, 1912; o pasirodo, kad jis atkeliavo su laivu "Rhein" balandžio 21, 1911 metais. Ne tikras padavimas laiko padaro tiktai bergdžią darbą jieškojime, kurio tai darbo nei dalinai neapmoka.

Paprastai dauguma žinių apie atkeliavimą yra paduodama tik pagal "sugalvojimą", o ne faktą, ir kas tada tokio vardą gali surasti?

Mūsų Jonas Jurgaitis persimainė į John Young ir aplikacijoje antrosioms popieroms padavė atkeliav-

ęs iš Libau su laivu "Rusia" (data). Valdžia sugrazino aplikaciją, jog John Youngo neradusi.

Uršulė Burokiutė nori keičiauti Lietuvos aplankyti tėvus ir paduoda datas. Nerandama. Kitu kartu praneša, kad ji atkeliavusi su Jurgiu ant vienos šipkortės. Jurgis surandamas ir Uršulė kaipo Jurgienė atkeliavusi. Už tokį darbą dar 4 centus laiškasms pridėjau.

Mikas, tikras "Jurgis" paduoda atkeliavęs balandžio 26. Nerandama. Su rūštybe atsiunčia savo užsienių pasą prirodymui; pasą antspaudo pas rodo "Jurgi" iš Liepojaus išplaukusį birželio 5.

Juozas X. jau tris kartus padavė aplikaciją antrosioms popieroms ir valdžia vis sugrazino nerandanti jo vardo. Perjieskojus atydžiai paduotojo mėnesio ateivių sąrašus — nerasta. Tad Juozas atkeliavo kitame mėnesyje ir gal ir kituose metuose, bet kuriuose, į kurį galą?

Adomas atkeliavo su savo tėvu Adomu 1909 metais. Nerasta. Tada Adomas rizikuoja Aplikacijoje antrosiems popieroms, paduoda ir Jono vardą, kaip sykiu atkeliavusių. Jono vardą rado valdžia ir aš, bet Adomoneradome, o jis tvirtina, kad su Jonu sykiu atkeliavo lapkričio 12, 1912. Tėvas Adomas iš 1909 metų "išnyko".

Mikas padavė surasti jo vardą ant Hamburg-American Line, kada jis atkeliavo per Cunard Line.

Rožė tikrai ir laivų vardus padavė. "Kursk" iš Libavos, arba "Potsdam" iš Rotterdamo, kada ji atkeliavo su "Ryndam" iš Rotterdamo dvi savaiti vėliau, negu padavė.

Jokubas iš Chicago atsiuntė sykiu ir 9 laivų vardus Hamburgo linijos. Teismo sekretorius reikalavo pasakyti, "su kuriuo laivu atkeliavau"; pasakiau "Amerika" August 16, 1913. Sekretorius pranešė — neradęs. Perjieskojus visų 9 laivų sąrašus — nerasta.

Kiti paduoda savo atkeliavimo laiką šitaip: Morčias, Apriliaus ar Mojaus mėnesyje, 1901, 2 ar 3 metuose, "tikrai nepamenu". Iš kitų prirodymų butų galima parašyti puikų fejetoj.

Kiti prisipažysta pamiršę, kur sėdo ant šipo.

Daageis yra užsirašę ruskais vardais — Ivan, Osi, o pravardės su vokiška rasyba — Tschiapas arba Schapalas, Schukies. Dabar lietuviškai paduodama Jonas Šukys, kurio valdžia nerast, nes jis užrašytas I. wan Schukies.

Paprastai norima kiekvieno vardą ir laivą surasti, bet prie "pramanytų" prirodymų negalima kartais per dieną jieškant nei vieno vardo nesurandama. Paprastai faktus reikia paduoti tiktai: Paul. Stribis, atkeliavau per Bremen (ar Rotterdam); New Yorke buvau birželio 10 (arba Liepos mėnesyje), tuose metuose. Sykiu atkeliavo Jonas Bartkus ir Ona Baužutė, (nes įkur bus Jonas su Ona, ten bus ir Paulius).

Kuriems reik ilgesnio — ilgo ieškojimo, tokie tur atsiminti, kad jie patys irgi nedirbą pusvalandžio arba visos dienos dovanai.

P. Mikolainis, 188-190 Sands St. Brooklyn, New York.

ŠIURPIOS ŽINIOS

žiurkės suėdė 16 žmonių

Pietų Amerikos pakrašty netol Prancuzų Gvinejos yra maža akmenų salikė. 70 metrų ilgio ir 8 metrų pločio. Ant tos uolos stovi jurijų švyturys apsaugai, kad laivai naktį neuvažiuotų ant tos salukės. Tame švyturį gyveno 3 jurininkai, kurie kas naktį uždegdavo švyturį.

Jau 25 metai, kaip švyturys kas naktį degdavo. Tik štai nesena iš kranto pastebėta, kad vieną naktį švyturys nebedegė. Ryta metą žmonės iš kranto išplaukė laiveliu patirti, kas pasidarė, ir štai ka pastebėjo. Palei tos salikės gulėjo du sudaužyti laivai, vienas jų buvo holandu prekybos laivas "Albert Eiffert". Prisiartinus prie salikės pastebėta, kad visa uola yra sausai aplipusi šimtais tukstančių didelių žiurkių. Valtelė sugryžo į krantą, pasiėmė nuodų, dujų, švirksčių žiurkėms išnaikinti ir sugryžusi bei kite atspėti tai gausite dovaną: kurią suteiks Sandaros Administracija.

išlipo į krantą. Ilpo į švyturį, kur atrado visų trijų švyturio sargų tik griaučius (kaulus). Rado užrašus, kad sargai pastebėję atplaukinti negyvą laivą, kurį audros sudaužė į uolas. Iš to laivo suplaukė salikė pulkai didelių isalukusių žiurkių. Užrašai nurodė, kad žiurkės sargus tuojau užpuolė ir pašiovė.

Išėję iš švyturio žmonės rado dar 13 žmonių griaučius. Tai buvo holandu laivo jurininkų palaikai, kurie matyt laivui sudužus buvo išsigelbėję ant salikės, bet tapo tuoj žiurkių suėsti.

KURIE BUS PIRMIU TINIAI?

Ta primenantis Edgardo Poė basiausias pasakas tikrenybė įvyko mūsų dienomis.

Chicagos žinios

CHICAGO, ILL. Iš "Birutės"

Didžiūmai Amerikos lietuvių yra maž daug girdėję apie Chicagos "Birutės" chorą. Nemanau, kad rastus kitas choras visoje Amerikoj, kurs galėtų lygintis su "Birute", ir jos lediama lietuvių dailė. "Birutė" gyvuoja virš dvidešimt metų ir laike savo gyvavimo, teko visko pergyventi. Vienok juo ilgiau "Birutė" gyvuoja, tuo didesnius darbus veikia, abelnai visas jos veikimas dvigubėja. Birutė yra susispietę Chicagos geriausios meno spēkos, kurios dirba rimtą dailų darbą, keldamos lietuvių liaudies dainų taure. Juk tik per dainą žmogus gauna šiojį tokį dvasinį peną ir nors momentaliai užmiršta savo kasdieninius užsiėmimus.

Auditorijoj, įvyksta pirmas sezono atidarymo vakaras — koncertas. Šiamė koncerte bus atkartota "Atsisveikinimas su Tėvyne" ir "Nugrimzds Dvaras." Pastaroji daina, tai bus pirmą kartą dainuojama ir apie šį kurinį teks vėliau pakalbėti, taipgi bus moterų kvartetas, trio ir tt.

"Birutės" programai yra visumet nauji; ir kas svarbiausia, tai programo tinkamas išpildymas, o prie išpildymo reikia daug laiko, triuso ir kantrybės. Užtad dabar kas vakara įvyksta repetacijos, kad būtų galima atsilankiusus pilnai patenkinti ir duoti jiems tikrą dainos — Treat Zosė.

GERIAUSIA BURETI SANDAROJE
S. K. GRISIUS
Sandaros Atstovas.
Yra įgaliotas užrašinėti "Sandarą", priimti pinigų už atnaujintas prenumeratas, rinkti spaudos darbus Sandaros spaustuvei bei skelbimus "Sandarai".
2441 W. Marquette Rd.
Chicago, Ill.
Tel. Republic 3831

Reikalaukit Visi

Jeigu kam reikalinga gėrimai, visuomet reikalaukite visose krautuose OLD COUNTRY CLUB išdirbystės. Arba reikalaukite tiesiai pas mane, visiem pristatysiu.

P. BAUMILA
118 Bay State Road, Methuen, Mass.
Tel. Dial 23968

Kalendoriai Gatavi

SPAUSDINU ĮVAIRIUS KALENDORIUS
Jau turiu naujį lietuviškų kalendorių del 1928 m. Todėl kviečiu biznieriuis ir siap agentus užsiskakinti is kalno. Agentams duodu gerą nuosimtį, kurie apsimtų liuosame laike pardavinėti savo kolonijose tarpe lietuvių. Taipgi kurie noretų pasiusti kalendorius savo gimimėms Lietuvoj, 1 kalendorius 2c., 5 už doleri. Reikalaudami kalendorių siųskite ir pinigus money order aru pardu ženkliapis šiuo antrašu:
V. GILEVICIUS
37 Hartford Ave. New Britain, Conn.
Tel. 3973

Ivairios Žinios Apie
Ivairius Pavengimus

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKIMAS

Rašo "Sandaros"
Korespondentai

HARTFORDO ŽINIOS

Kur kelti Sandarą?

Paskutiniu laiku visi korespondentai nurodo, kur yra geriausia vieta Sandarai, bet visi apilenkia Conn. valstijos centrus. Aš manyčiau, kad geriausia vieta būtų tai Waterbury, Conn. Bet iš Waterburio kažin kodel nesimato veikimo. Nei korespondencijų, nei pranešimų, nei parengimų. Laikė kontesto dar darbos gerb. Natkevičius, bet dabar nei Natkevičius negirdėti, nei kitų. Ten rodos apat g. Natk. yra daugiau, kurie galėtų visi dirbti išsijūose Sandaroje ir jei dirbtų, tai beabejo Sandaros Centro Namams būtų geriausia vieta.

Hartforde Sandariečiai ir visi "S." skaitytojai patenkinti "Sandara"

Visi sako, kad dabar "Sandara" tai geriausias laikraštis: turi gerų straipsnių, ypač grynai lietuviškų, ko neturi nei vienas kitas laikraštis. Ypač žinios įdomios ir labai naudingos. Tik dar reikėtų pagerinti, tai paskiausioms ir teisingiausiomis žiniomis, o būtent: reikėtų Sandaros Centru turėti apmokamus korespondentus Rygoje, Berlyne ir kt. Apmokami korespondentai tuoj būtų pranešę apie sukilimus Tauragėje ir paskui visas to sukilimo pasekmes. Dabar tik naudojames svetimos žinios ir iškraipytomis "Eltos" telegramomis, o "Elta" yra smurtinga rankose, tai ir tiesos jose negali būti.

46 kp. susirinkimas ir nutarimai.

Rugs. 16 d. įvyko ALTS. 46 kp. narių susirinkimas. Atvėsus orui ir jau artinant prie žiemos sezono darbų narių susirinkimo apšėdai. Smagu, kad jau pradėjo musų kuopos nariai domautis ir dirbti. Tik būtų gera, kad kiekvienas narys pėsistengtų prikalbinti daugiau narių apie 46 kp., kad padaugintų musų eiles. Šiame susirinkime aptarta ateinantys kuopos piknikas, išrinkta darbininkai, taipgi nutarta rengti 10 metų sukaktuvių "Lietuvos Nepriklausomybės 16 d. Vasario su iškilmingomis prakalbomis ir koncertine dalimi. Taipgi išrinkta komisija parduoti Sandaros Namų akcijas; išrinkta komisija padaryti tarimus busiančiam antro apskrčio suvažiavimui, kuris įvyks 16 dieną Lapkričio Hartforde. Suvažiavimui paimta vokiečių salė prie Lawrence gatvės. Taipgi išrinkta ir delegatai į apskrčio suvažiavimą.

Pasigendame gerb. Levišausko.

Auksčiau prisiminiau, kad narių į šį kuopos susirinkimą susirinko apšėdai, bet vistiek pat dar nevisi atėjo, nesimatė daug kuopai pasidaravusio Gabrio Levišausko. Aš labai norėčiau, kad gerb. G. Levišauskas atnaujintu savo spekas ir vėl pradėtų Sandar. kuopoje darbuotis, kaip jis daravosi seniau. Dabar kada prasidės vėjus parduoti Sandaros Namų akcijų, tai kuoduau

giausia reikalinga jėgų, o gerb. G. Levišauskas visiems hartfordiškams yra pažįstamas ir žinomas asmuo, tai daug galėtų gero padaryti, taip kaip jis daug gero padarė laike pirmutinio Sandaros kontesto keturi metai atgal.

Atlankė pikniką.

Keletas desėtkų sandariečių ir nesandariečių atlankė paskutinį viešą pikniką Union City, Linden Parke. Atsilakusieji buvo užganėdinti ir draugų priėmti, tik hartfordiškiai nebuvo patenkinti rengėjų tvarka, būtent, kad nebuvo viešų pranešimų ir prakalbų. Mažiau, kad buvo net 3 Bostono Centro sekretoriaus Paulauskas, kuris kaip iškalbingas būtų pasakęs gerą prakalbą ir daug naujų dalykų pranešęs, o Paulauskas ir važiavo tuo tikslu, kad sandariečius supažindinti su žiniomis ir darbais kokius Sandaros Centras turi nusistatęs. Būtinai reikėtų antro apskrčio valdybai pasirūpinti surengti maršrutą g. Paulauskui.

Vieni kelias, kiti gulasi.

Pasimačius ir išsikalbėjus su svečiais ir pažįstamais iš įvairių Conn. Mass. valst. apie musų darbus ir politikos dalykus, pasirodė, kad musų krašte sandariečiai kaip ir apsnūdę, bet ženklaui jau matosi, kad šį rudinį bei žiemą visos kolonijos susitvarkys. Kitų srovių darbai irgi užmige. Ypač musų krašte visai nėra socialistų; bolševikai irgi pradeda nykti, o jei yra kur nors vienas, ar du, tai ten yra, kur yra, paškiai nusistatę fasistų, k. a. New Britaine; kitose kolonijose visai nėra. Katalikų judėjimas irgi užmigęs ir jei tik sandariečiai pradės daugiau dirbti ir i savo reikalus žiūrėti, tai Conn. valstija paliks visą tautiška ir demokratiška.

Sandariečių veikėjas T. Valkys įsigijo savo namus ir krautuvę.

46. kp. pirmininkas g. Teofilus Valkevičius Hartforde priemiesty Burnside pasistatė gražius namus (dviejų šeimų) ir krautuvę ir netolimoj atėity išrengs mėsos krautuvę. Visi draugai sandariečiai linki naujam biznieriui kuogeriausių pasekmių ir laimės. Pirmiau g. Valkys sykiu su G. Levišausku turėjo duonkepę. Visi lietuviai turėtų savo biznierių palaikyti, ypač g. Valkų ir Levišauską; Levišauskas po senovėi kepa gardžią duoną ir mašina visus hartfordo ir apylinkės lietuvius

V. Čekanauskas

"Sandaroj" buvo paminėta, jog Worcesterly lankėsi V. Čekanauskas ir pagarbė worcesteriečius už jų smarkius darbus. Mes Hartforde jau gerb. Čekanauską turime du ar trys metai, bet pas mus gerb. V. Čekanauskas mažai pasirodė ir beveik nieko neveikia. Mums rodosi, kad gerb. Č. daug galėtų pagelbėti mums veikti savo patarimais, dalyvaudamas Sandaros kuopos susirinki-

Worcesterio žinios

DR. J. C. LANDZIUS

Dr. Landzius, Seymour ra medicinos daktaras. Ilgus metus laikė ofisa So. Bostone. Gi šiomis dienomis persikėlė gyventi Worcesterin ir atidarė savo ofisą 35 Trumbul st.

Susirinkimai.

SLA. 318 kuopos susirinkimas įvyks Spalių (Oct.) 2 d. 2 valandą po pietų Ausrėlės kambariuose 33 Millbury st., kiekvienas narys dalyvaukite ir naujų atveskite.

SLA. 57 kp. susirinkimas bus taip pat spalių 2 d. 2 val. po pietų Lietuvių Sveikatinėj 29 Endicott st. Kiekvienas nario privalomas dalyvauti šiame susirinkime, jese yra daug svarbių reikalų.

Liet. Sunų ir Dukterų Broliškos Pašalpos Dr. susirinkimas bus spalių 4 d. Lietuvių svetainėj 29 Endicott st. vakare. Visi dalyvaukite.

Lankėsi.

Šiomis dienomis lankėsi iš Waterbury, Conn. senas detuvių veikėjas p. Tareila su žmona pas vietinį aptiekorių p. Budrevičių. P. Tareila pasikalbėjo su nekuriais vietiniais veikėjais, apie Lietuvių reikalus ir apie Lietuvą, kur pareiškė, kad jis nemanaš kad Smetonos elgėsys yra geras ir kad jo paties padėtis, nėra pavydėtina už tuos šaulymus nekaltų žmonių. Tareilos paviešėjė Worcesterlyje iškeliauo į Bostoną pas ginaičius, Be to lankėsi iš New Britain, Conn. Antanas Zemaitis, kuris yra šiais metais grįžęs iš Lietuvos ir yra buvęs S. Valstijų kareivis. Aplankęs keletą worcesteriečių ir prie progos pas Dėdnyą užsirašė "Sandarą".

muose ir kitur.

Drauge, Vladi, nepleisk mus, t.v. savo vieninčių ir pagelbėk mums dirbti švietos ir demokratijos darba.

B. Vedeikis

KEARNEY, N. J. Pranešimas Sandaros Nariams

Siuomi pranešu, jogei Sandaros 89 kuopos susirinkimas įvyks ketvirtadienį rugsėjo 29 d. 1927 m. klubo svetainėje.

Visų narių meldžiam atsilankyti užsimokėti mokesčius, ir naujų atsivesti, dabar po vasaros sezono, visokių reikalų ir gana svarbių yra apkalbėti, tadgi nepamirškite.

Kuopos Raštinkas

Juozas Čizauskas

Worcesterio Lietuvių gerai žinomas plumeris šiomis dienomis išlaikė kvotimus į Civil Service United States, Plumerių Darbu, kur gaūs dabar Federalin. darbą. Gerų pasekmių p. Čizauskui ateityje.

Ar žinote?

Kad ausrėliečiai rengia geriausią Whist Party, kokia kada buvo Worcesterlyje? Visi, kurie neturite tikietų, nusipirkite iš kalno ir gerai isitėmykite dieną, kad 8 d. Spalių bus ausrėlės kambariuose, vakare.

Priėmimų vakarienė

29 Rugsėjo Sep. vietinis burelis inteligentų ir biznierių rengia Bancroft Hotelyje priėmimo vakarienę del Dr. Landžiaus (Seymour). Kiek girdėti dalyvaus gana gražus burelis gerų lietuvių, tame tarpe turbūt dalyvaus ir "Sandaros" sekr. K. J. Paulauskas.

Naujas vedėjas.

Lietuvių Valgomų daiktų korporacijos, kuri gyvuoja jau 2 metai ir kurią per 2 metus vedė Antanas Keršis, jam pasitraukus dabar jo vietą užima Juozas Glavičkas patyręs biznierių, per daug metų turėjęs savo krautuvę ir yra geras veikėjas katalikų tarpe, tad ner abejonės, kad korporacija turės pasisekimą su p. Glavičku pryšaky.

Rengias vestis

Jonas Motiejaitis su Kristina Leonaičiute. F. Babravičius su S. H. Monysiu. Jonas Puodžiūnas su Maryte Leonaičiute. Mat ruduo parėjo, tai ir pradėta poruotis.

Paltanavičia sveiksta.

M. Paltanavičia "Am. Lietuvio" leidėjas, kurs kelios savaitės kaip buvo drudžiai susirgęs, pradeda po truputį taisytis, jau savo kambary vaikšto.

Mother's Bread

COMMONWEALTH BAKING CO.
Worcester, Mass.

Geriausia duona ką galima pirkti Worcesterly.

VARTOK SAVO KREDITA

Mes užlaikome geriausią krautuvę, Department Store, kurioje parduodame visokius Poričius (Rakandus), kaip tai: Pečius, Lovas, Gramafonus, Vyram Siutus, Moterim Dreses, Laikrodžius, Automobiliam Tires (Robus). Kas tik reikalinga, klausk musų Departmentante.

Vartok savo kreditą

American Supply Co.

78 FRONT ST., WORCESTER, MASS.

Pranešimas.

Bayers paveikslų galerija, kuri randasi 24 Millbury st. perėjo į naujo savininko F. Klastausko rankas. Klastauskas yra praktikavęs fotografijos darbą New Yorko mieste prie pagarsėjusių fotografų kaip tai Under Wood White ir

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA

Mes kepame 6 rušių duoną, keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit musų duonos.

A. Duda ir V. Staliauskas

75 WARD ST.
Worcester, Mass.

Telefonas Park 5873

Dr. J. C. Landzius

(SEYMOUR)
Lietuvis gydytojas ir Chirurgas
Ofiso valandos:
Iš ryto — 9-10 Po pietų — 2-4
vakare — 7-9.
35 TRUMBULL ST.,
Worcester, Mass.

A. JUOZAPAVICIUS

LIETUVIS GRABORIUS
Geriausias laidotuviams patarnavimas ir prieinamiausias kainomis.
316 HARDING ST.
Worcester, Mass.
Tel. Cedar 2433-M
Vakare — 7-9.

SIENINIAI KALENDORIAI

Geriausi ir pigiausios kainos
Parsiduoda ošelio kainomis
Taipgi apgarsinimų dalykai
O. J. KONCZANIN
136 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.

UNITED

BEEF & PROVISION CO.

97-99 Millbury St.
Worcester, Mass.
Musų krautuvėj galite gauti visuomet šviežias mėsas. (40)

Joseph J. Dirsas

Teikiu patarnavimą laidotuviams ir išrendavoju automobilius vestuvėm ir kitokiems pasivažinėjimam.
13 ELLSWORTH ST.
Worcester, Mass.
Tel. Cedar 4953.

kitu, karo metu buvo Suv. Valst armijoje o ro fotografu tai yra fotografavimui iš orlaivių ir fotografijos mėsos turi gerą prityrimą. Norėdamas susipažinti su Worcesterio lietuviais jis duos po vieną didelį paveikslą dykai, tai yra padarys

po paveikslą kas atsilankys jo paveikslų studijoje. Norintieji gauti savo puikų paveiksl. dykai prašomi užėiti pas p. Klastauską.

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ.

Jeigu norite gauti geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus, tai užėikite į A. Kraučialio ir J. Krasinsko krautuvę.
181 MILLBURY ST.,
Worcester, Mass.

SAUGOK GALVĄ IR VIDURIUS

Žmonės, kuriem skauda galvas arba kurių skilvis gerai nedirba, bus greit patengvinti, jei vartos Peppenic Seltzer, kuris širdies visai neliečia. Galima gauti aptiekose arba siųskite 5c. stampomis del sampalo.
PEPPENIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.

Telephone Park 5036

Dr. Samuel Lopatin

DENTIST
50 Trumbull Square
Worcester, Mass.

Tel. Cedar 6598

W. C. Harris, M. D.

Ofiso valandos: nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare.
106 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

SAUGOK KOJAS

Mes paliuosuojam jus kojas nuo visokių nemalonumų, kaip tai: kornų sumušimo, papadžių deginimo, mazolių sutrynimo ir kitokių nesmagumų. Norinti turėti sveikas kojas, pirkitė čevyrykus pas
WALK-MORE SHOE STORE
58 Millbury St. Worcester.
Užtikrinam, kad busit užganėdinti, nes tas žinoma per 15 metų musų praktikos.
Vedėjas R. J. Likšys

A. BUDREVIČIUS.

Užlaiko dvi
APTIĖKAS
122 Millbury Street ir
38 Providence St.,
Worcester, Mass.
Reikalui esant kreipkitės, nes gausite teisingus vaistus ir gerus patarimus.

Tel. Park 2470

BEN. MENDELSONH

Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931, 932
Worcester, Mass.

GEORGE WIEGERT

CO.

Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas ames. Viskas ofdeliame pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čevyrykų

Krautuvė

90 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vincio Česnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čevyrykus del visos savo šeimynos. Priėnamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

UNITED DAIRY SYSTEM, Inc.

Tel. Park 310
Near-by Milk & Cream
Pasteurized by Automatic Equipment
Also
Milk from Tuberculin Tested Cows
17 E. Worcester St. Worcester, Mass.

BIZNIERIAI, GARSINKITĖS "SANDARŲ"

Tel. Cedar 7206

A. J. KATKAUSKAS
Didžiausia Drapanų Krautuvė
ant Millbury St.
Vyriški ir moteriški drabužiai dileliame pasirinkime.
372-376 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

RUKYKITE

C. C. A.
CIGARUS

Boston Beef & Provision Co.

Didžiausias ošelis, kur galima gauti mėsos ir valgomų daiktų.
172 FOSTER ST.
Worcester, Mass.
Tel. Park 733 ir 298

PRAN. J. BUBLYS BOBBLIS

LIETUVIS ADVOKATAS
638 SLATER BLDG.
Tel. Park 2939
Namai: 51 Harlem Street (kampus Sterling St.)
Tel. Cedar 1768-M Worcesterly

VINCAS DEGUTIS

Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

M. CIVINSKAS

Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuviams ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

ST. BAJERČIUS

(BAYERS)
Lietuvis Fotografas
Traukiu paveikslus pavienių asmenų ir grupių
21 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.

Juozas M. Čizauskas PLUMERIS

Atlieku darbą užtikrintai
34 STERLING ST.
WORCESTER, MASS.
Tel. Cedar 1485-M

STERLING DAIRY MILK CO.

Ant kiekvieno pareikalavimo visiems pristatome į namus: geriausį pienu ir smetoną. Reikalinga: šaukite telefonu: Park 7392 arba Park 2992.
3 KANSAS ST.
Worcester, Mass.

Ofiso tel. Park 2491

Namy tel.: Cedar 2868-W.
ADVOKATAS

IGNAS J. BARKUS

725 SLATER BUILDING
WORCESTER, MASS.
Lietuvos ir Amerikos registruotas notaras. Vėdu civiliškas ir kriminališkas bylas visuose teismuose. Darau visokius legališkus dokumentus.

LAWRENCE, MASS.

Lawrence Lietuvių Draugijų Kuopų ir Kliubų Delegatų (kurie rengė Lietuvos Nepriklausomybės 9 metų sukaktuvių paminėjimą Vasario 20, 1927 metose) yra šaukiamas susirinkimas penktadienį Rugsėjo (September) 30 dieną, kaip 7:30 valandą vakare.

Geriamieji delegatai ir delegatės! Malonėkite visi atsilankyti į viršuje minėtą susirinkimą, nes visi žino, kad mes rengdami tą įvairiausių paminėjimą reikalaujame ne mažiau kaip reikalingas, bet turtingas, palikome nepasiekus, todėl malonėkite susirinkti nuspręsti šį klausimą, nes taip dalyką kaip jis yra negalima palikti.

Su aukšta pagarba, Delegatų prezidiumas

VISIEM TINKA

Nors politiskam, ekonomiskam ir tautiskam klausime, lietuvių nuomonės skirtingos ir nesutinka, bet NAUJOKŲ CIGARŲ gerume tai nėra partijos nei ginčų, visi sutinka, kad cigaras yra geriausi ir liaudies juos myli rukyti ne tik lietuviai, bet ir svetimačiai po vardu JONO-JOHNS CIGARS po 10c. arba Petro ir L. D. K. VYTAUTO po 10c. Štai faktai:

S. Reikauskas, 214 Schullkill av. Shenandoah, Pa. tukstančiais partraukė ir kaip agentas pasekmingai pardavinėja. Rašo "Jūs cigaras žmonėms labai patinka." J. T. Vaitiekūnas, 670 N. Main st. Brockton, Mass. jau penki metai ir nuolat parduoda savo didėle krautuve gabeno, kaip ir J. Baisvicius ir Wilkes Barre, taip W. A. Meskunas, kaip agentas į Seranton, Pa. o p. L. G. Natkevičius, 41 Green st. Waterbury, Conn. žymus bismieris ir gerbiamas lietuvis NOTARY PUBLIC, rašo taip: Jonai Naujoke, nuo jus agento S. Senkouso, 21 Edwards st. nusipirkau jus cigarus ir jie kaip man taip ir mano kostumeriams labai patinka, rukydamai džiaugiasi.

Daugybės privatiški žmonių ir bizniečių Brooklynje ir kituose miestuose taip ir raso mums laisvą dekadavimą už gerą išdirbimą cigaru. Todėl gerbiamai viengėnčiai savo miestuose pas bizniečius reikalaukite visai pamaitinti valdais mūsų cigaru restauracijoje, užteigose, pa barberius, klubuose ir storuose. Mes prisistūniam ir apmokam paštos įėsa, visur Amerikoje. Rukysite ir džiaugiamės. Adresuokite: NAUJOKŲ CIGAR MFRS 287 DIVISION AVE. BROOKLYN, N. Y.

Otto Stickel

Drapanų ir papuošalų apsirėngimui krautuve. Taipgi žaislų — lėlių ir kitų mažmožių. 3364 MICHIGAN AVE. Prie 23-cios, DETROIT, MICH.

MIKES LUNCH VALGYKLA

Gerai maistas, mandagus patarnavimas. Randasi Lietuvos svetainės name, 3566 Dix Ave. DETROIT, MICH.

John Fellrath ANGLIES SANDELIS

Pavelykite mums pripildyti jūsų anglies sandelį, nes dabar mes turime geriausias anglies. 3316 MICHIGAN AVE. Detroit, Mich.

Aleksander Slowik VAISTINĖ

Mes prirengiame vaistus atsigalinti su aukšta patyrimu 7411 W. WARE AVE. DETROIT, MICH.

MICHAEL NARUSZEWICZ BUČERNĖ IR GROSERNĖ.

Mes laikomė šviežių mėšų ir parduodame žemesne kaina negu kitur. Taipgi groserio didelį pasirinkimas. 3613 MICHIGAN AVE. DETROIT, MICH.

New Britaino žinios

Panelių Tutliučių įspūdžiai

Išvykusios šių metų liepos mėn. 12 d. p.lės Marijona ir Juzė Tutliutės grįžo iš kelionės po Lietuvą ir Europą rugsėjo 5 d. Jos yra Amerikoje gimusios ir augusios, bet yra puikios lietuvaitės ir myli savo tėvų gimtinę Lietuvą. Jos stebisi Lietuvą pamačiusios ir džiaugiasi atradę visai kitaip, ne kaip buvo manę. Sako, žinoma, neturtingųjų gyvenimas yra vargingas, ne toks kaip Amerikoje, bet turtingesnių žmonių gyvenimas Lietuvoje yra nepalyginamai malonesnis, kaip Amerikoje, ypač vasaros laiku. Palanga, sako, yra vienas gražiausių gamtos kampelių pasaulyje, Klaipėda taip pat patikusi; sako, miestas svarus, viešbučiai geri, amerikiečiai savo turėtų važiuoti ir Klaipėdą apsigyventi, nes ten ir kultūringai galima būtų įsitaisyti gyventi ir biznį vystyti.

Klaipėdą p.lės Tutliutės susitikusios su p. Jonu Žiliu, taipgi viešėje pas amerikietį kun. Petkų iš Brooklyn, N. Y., sako kun. Petkū Klaipėdą turi savo daili namą ir gražiai gyvena.

Iš Klaipėdos jos nuvyko Londonan, lankėsi pas p. V. K. Račkauską, kurs dabar užima Lietuvos pasiuntinio Anglijai vietą. Buvusios ir Paryžių Lietuvos atstovybė. Kas link Lietuvos politikos, tai p.lės Tutliutės visai nė nesuinteresuotė, kokia ten politika yra, kas ją valdo. Džiaugiasi tuo jau, kad Lietuva yra lietuviška, kad vakariečiai praleisti labai patiko ir jei tik aplinkybės leis, kita vasarą vėl nori važiuoti į Lietuvą. Tai toki įspūdžiai.

A. a. B. Jonavičiaus mirtis

Neseniai atsiskyres su šiuo pasauliu Boleslovas Jonavičius buvo dar visai jaunas vyras, 33 metų amžiaus, stiprus ir sveikas, turėjo sodės išdirbimo įstaigą. Velionis susirgo staiga bevažiudamas savo troku rugsėjo 10 d., taip kad sustabdęs troką ir netekęs jėgų nupuolė žemyn ir puldamas prasimušė galvą. Žmonės subėgė pašaukė gydytoją, (kurs paliepė vežti į ligoninę. Nuvežtas į ligoninę velionis Jonavičius atgavo jėgas ir norėjo grįžti namo, bet daktaras neleido. Išekzaminavus patirta, kad turi galvon kraujo plukimą, tai nelaimingas pabuvęs ligo.

HARRY SYDNAM PIRKITE PAS

Deimantas, Laikrodžius, žemėingus. Sutaupysite nuo 15 iki 25%. 3108 MICHIGAN AVE. DETROIT, MICH.

JOHN C. HARDER KRIAUCIUS

Mes siuvame naujausias mados siūtas, taipgi valome ir prosiname. 3525 MICHIGAN AVE. DETROIT, MICH.

ninėji iki rugsėjo 13 d. ten ir pasimirė.

Palaidotas rugsėjo 15 d. su visomis bažnytinėmis apeigomis. Laidotuvsė dalyvavo labai daug žmonių, daug vaikų nuo draugų ir giminių, taip gi nuo draugijų, kurioms velionis prigulėjo. Nuo ALTS: 32 kp. buvo labai dailus vainikas, taip pat nuo L. N. Varpo Dr-jos ir kt. draugijų. Ant kapo verkė dauguma jo draugų ir pažytamų, nes visi jį mylėjo. Velionis buvo labdaringas ir patriotas, mielai prisidėdamas visokiems kultūrinams ar tautiniams parengimams. Jis paėjo iš Lietuvos Kietaviškio parapijos Trakų apskr. Gojaus kaimo. Amerikon atvyko 1912 m. gyveno New Britain, Conn. Paliko tėvus, 2 seseris, 3 brolius Lietuvoje ir 1 brolių Amerikoje. Turėjo nuosavą namą ir sodės (minkštų gėrimų) dirbtuvėlę.

Klaipėdą p.lės Tutliutės susitikusios su p. Jonu Žiliu, taipgi viešėje pas amerikietį kun. Petkų iš Brooklyn, N. Y., sako kun. Petkū Klaipėdą turi savo daili namą ir gražiai gyvena.

Pittsburgho žinios

A.L.T. Sandaros 36tos kp. susirinkimas bus Nedėlios, 29-ą Spalių 2d. (Oct), 1927 m. LMD. Svetainėje, nuo 7:30 vakare.

Taigi vasaros karščiai praėjo ir žiemos veikimas prasideda. Tad visi malonėkite atsilankyti, nes yra daug naudingų dalykų aptarti. Taip pat ir kurių mokesčiai yra užsilikę malonėkite užsimokėti.

Visi yra kviečiami į susirinkimą. J. Virbickas, Sek.

Lietuvių N. S. piliečių padėp. draugijos darbuotė

Si draugija nors neskaitytina narių skaičiumi, tačiau savo darbuote yra pasireiškusi Pitts. lietuvių tarpe.

Jos veikesnieji nariai dalyvauja Amerikos visuomeniniam veikime — politikoje ir šiaip tankiai lietuvių suburia vienon kruvon rinkimams artinantis, ar parengimus rengiant. Daugelis lietuvių gauna patarimų ar šiaip reikalui esant pasirūpinama valdiškos vietos gavimu.

Šios vasaros sezonu minėtoji draugija (kurios buveinė yra North Side Aukšč. Prieiglaudus buvusių klubas) Jono Dargio kempėje surengė porą piknikų, kurie puikiai likosi atžymėti. Ši draugija, kaip girdėti, mano įtraukti politinį veikimą kuo-skaitlingiausiai savųjų tautiečių.

Sandaros Moterų Kuopos Darbuotė ir jos trukdytojai

Pittsburgho Sandaros kuopų veikime ypatingai pasireiškia South Side esanti moterų Sandaros kuopa, be kurių neapsieina nei vienas parengimas. Ypačtingai darbštumu pasižymi pp. Gylienė, Akelaitienė, Kibartienė ir tt.

Malonu pažymėti, kad jų tarpe pasireiškia noras darbo ir pasišventimo. Darbas būtų daug pasekmingesnis, kad nebūtų trukdymų, kurs pasireiškia svetainės gavime susirinkimam ar parengimams rengti. Nors South side randasi tautinė bažnyčia ir veik visos sandarietės pri-

liudi, draugai, o tėveliai, sesutės ir broliai kaip nuliūs, išgirdę tą skaudžią žinią. Tebuna lengva, tau drauguži, Amerikos žemėlė... Žinių Rinkėjas.

Lietuvis čempionas.

Mūsų kolonijoje dažnai rengiami kumštinių vakarai, kuriuos surengia valstijos Atletų sąjunga. Lietuvių jaunų kumštinių ir daug dalyvauja iš Hartfordo, Waterbury ir kitur. Keletas lietuvių yra jau gerai pasižymėję. Vienas lietuvis Jack Kelly (Dobilaitis) iš Waterbury, Conn. jau yra valstijos vidutinio svorio čempionas, jis pats pereitai penktadienį vakare gerai pasižymėjo, perdėdamas kitą lietuvių iš Hartfordo Joe Bard, kurs irgi yra pasiekęs pirmą vietą.

Darbai mažėja. Kai kurios dirbtuvės pradėjo bedirbti tik po 4 dienas savaitėje, be to dar pradėjo atleidinėti žmones iš darbo. Todėl nepartina iš kitur važiuoti čia darbo ieškoti. Žinių Rinkėjas.

Pittsburgho žinios

klauso šiai parapijai, tačiau kunigas daro įvairių kliučių salės gavimui. Šiais metais moterų kuopa buvo pasirėngusi surengti šeimynišką vakarienę, bet iškilmingai ją atžymėt nebavo galima, kadangi del kunigo pasipriešinimo duoti salę, turėjo įvykti privačiuose namuose. Ne gana to kunigas Ambrozus imasi kompetencijos net bažnyčioje tarti savo "autoritetą" žodį kalbėti apie Sandarą ir jos narius neigiamai.

Sandaraičiams subruzdus ir padarius nariusms keletą pasitarimų šiuo reikalu, kunigėlis nustojo koliojės sand. bažnyčioje ir šiaip minkštėsis pasidarė. Bet, kunigėlis ne iš savo valios suminkštėjo, priežastys tame, kad daugumoje parapijiečiai pritarė Sandariečiams arba yra jos nariais, kiti gi emė skersi žiūrėti, kuomet atsilankė į jo namus girdi visuomet lenkiškai kalbant, Mano manymu nieko stebėtino ir nesama, kad kunigas savotiškai elgiasi, mat jis apie 10 metų išbuvęs lenkiškoj parapijoje, o be to priklauso nuo lenko vyskupo Chodoro. Kunigas turėtų prisiminti, kad jis dirba ne R. Kat. parapijoje, o tautinėje, kurios nariais yra brangi Sandara ir jos tautiniai idealai.

Žinau, kad kunigėliui nepatiks ir mane "teviškai" pabars, bet ką daryt, kad taip yra. Žinās.

Ir vėl senos akys praveizėjo "Vienybė" atsiliepdama į "Sandaros" straipsnį apie partijas ir bepartyvius nūsnekėjo, kad, anot "Sandaros" — "Suv. Valstijos busiančios tamsiausia šalis, nes čia tėra dvi svarbiausios partijos ir koks trejetas šalutinių partijelių. Ta senutė laikrai silpnai besiorientuoja. Mūsų buvo kalbėta apie partijas ir bepartyvius, o ne apie partijų kiekį. Vienoj šaly gali žmonės su nusistatymu sutilpti į dvi ir vieną partiją, o kitoj gali buti kiek žmonių tiek partijų. Tad bepartinių žonglerių dangstymas Amerikos partijų skaičių yra nevietoje.

Laisva Tribuna

SAVAS PAS SAVĄ

Dauginkimės — plėskime — tobulinkime ir didinkime savo vertelgystę, pramonę, industriją. Remkime iš peties ir nuo širdies savo profesionalus, menininkus, amatininkus, vertelgas ir tt.

Negana, kad patys remkim iš peties ir nuo širdies savuosius, bet dar turime savuosius garsinti ir rekomenduoti svetimtaučiams. Nedrėskimą sąvųjų svetimtaučių akyse peikti — niekinti. Net ir užgirdę, kad kas negražiai atsisaukia apie mūsų profesionalus, menininkus, amatininkus, vertelgas, turime sustabdyti kad neplatintų viliauskalų ir musiškių niekinimo — žodžių bukime kulturingi svetimtaučių akyse.

Ar jūs kada nors girdėjote, kad švedas, žydas, grekas, net ir italonas peikų savo tautos žmogų svetimtaučiu! — To jūs nerūdėjote! Bet tu darbe ar biznyje nesųki peikei savąjį svetimtaučiu ir svetimtaučis tau nieko neatsakė, tik peičiais pagučiojo ir pamanė, kad tu labai nekulturingas.

Plėskime biznį po visus kampus — kampilus Amerikos. Daugiau patyrę biznyje lai stengiasi išskverbtis tarp svetimtaučių, nes biznis yra tarptautinis. Tik sutauptą pinigą išmokime savo tarpe laikyti.

Prisižiūrėkime į grekus, švedus, italioņus, žydus — jų labai mažas skaitlius darbo biznį tarp sąvųjų, tarp savo tautos žmonių. Dažniausiai biznį daro tarp svetimtaučių. Bet pinigus uždirbtus tarp svetimtaučių, tik savo tautos įstajoms aukauja.

Taip, biznį daro tarp svetimtaučių, nedelto, kad jų saviųj neremia — remia ir dar kaip! Netik kad patys į tuos biznius lankosi ir remia, bet su visu atkaklumu rekomenduoja kitiems — žodžiu pilniausiai atsidėję propagandą varo lykai tarp kitataučių savo tautiečių naudai. Nes jie žino gerai, kad savo tautos tary pralobinti — padaryti turtingu — visai tautai ant naudos. Nes kuo turtingesnis tautos narys, tuo galingesnė visa tauta. Turėdami turto lengviau pasiekia aukštesni laipsni kultūroje ir apšvietime.

Štai mes lietuviai turime raziū ir nemirtinų pavyzdžių; istorija dar neįrekoravota, bet įrekorduos. Kada šalta pažvelgs į praeiti amerikiečių darbuotės link tėvynės Lietuvos. — Ir tas pavyzdys įrodo ir įtikrina, ką ženklina turtingas tauties narys. Ir delko mes turime rimtai susidomėti to sakiu: "Savas pas savą!"

Štai pirmas: Mūsų visų gerbiamas Juozas J. Elias, — prezidentas Universal State Bank, Chicago, Ill. — Negana, kad atbandant Lietuvai šimtinės, tukstantines aukavo tėvynės Lietuvos atstatymui, kada

liaudis tik centus ir dolerius tegalėjome ištesėti aukauti. Jis, p. J. J. Elias sayais kaštais veža Washingtonan, D. C. iš Chicagos delegaciją — pasimato su senatoriais, kongresmanais ir J. V. prezidentu ir išreikalauja pripažinimo Lietuvos, kaip savistovios valstybės. Jo pastangos daug atsveria Lietuvos likimą. — Čia meldžiū nesuprasti manęs, kad kitos Amerikos lietuvių kolonijos neprisiėdė ir neužsipelnė istorijos lapuose lygaus paminėjimo. Taip, prisidėjo nemažai ir savu laiku taps įvertintos ir atžymėtos. Bet mes turime pripažinti, kad p. J. J. Elias delegacija daug pagreitino Lietuvos pripažinimą.

Štai antras: D-ras Jonas Šliupas sutveria: "Association of Friends of the University of Vilnius". Liaudis mažai atjaucia, bet atjaucia Amerikos lietuviai daktarai ir aukauja nuo \$25.00 iki \$50.00 kiekvienas — bet štai netikėtai aptiekininkas p. Justinas Kulis — chicagietis pakloja ant syk \$1,000.00 (tukstantį dolerių). Ir D-ras Jonas Šliupas veža Lietuvos rinktas aukas ir teikia švietimo ministerijai — sumoje 150,000 auks. — 1921 m. įsteigiama Aukštuosius kursus, iš kurių vėliaus įsivystė Lietuvos Universitetas.

Štai trečias: gimta mintis pas chicagiečius ir pribrešta. Nutarta Lietuvaž — "Laisvės Varpa" — Adv. Jonas Bagdžiūnas — Borden, savais kaštais važiuoja į St. Louis, Mo, ir užsako "Laisvės Varpa", visas išlaidas padengia savo iš kišenės — tik vėliau chicagiečiai gražino p. adv. Jonui Bagdžiūnui uždėtus už Laisvės Varpą pinigus.

Štai ketvirtas: p. Ivas Ivaškevičius, Sandaros išdininkas važiuoja Lietuvos ir savo šimtinėmis dolerių pakeitimus į milijonus markių sužavi Klaipėdos lietuvius ir paskubina atimti Klaipėdos kraštą. Daug dar dėstykū turime kilnos širdies tautos narių, kuriuos Lietuvos istorija turės atžymėti.

Mes jau šiandien gana ilgai kulturingoj šaly gyvenam ir turėjome progos patėmyti kaip kitataučiai gyvena. Ir nuo jų pasimokim, pradėkime tiklesnį gyvenimą. — Jai laikas, kad mes rimčiau susidomėtume "pro domo sua"!

Tad dilykime savo storžieviškumą į seksis mums geriau. Mažiau keršto pagiežos, pavydo, daugiau ištvėrmės, pakantos ir pasitikėjimo viešiesiems profesionalams — menininkams, amatininkams, vertelgoms ir tt., ir vyrūčiai bus mums visiems lengviau gyvenimo sunkią našą nešti.

Tad lai važiuoja — Amerikos lietuvis su obalsiu Negana, kad atbandant Lietuvai šimtinės, tukstantines aukavo tėvynės Lietuvos atstatymui, kada

Dr. A. L. Graičiūnas

LIETUVIS DAKTARAS

Pasekmingai gydau senas ir užsisėnėjusias ligas vyrų, moterų. Kaip tai: vidurių, kaulų, raumenų ir odos išberimas, nežiurint kokia jūsų liga ir kaip ilgai jus sergate. Aš jums galiu pagalbėti su moderniais būdais, jeigu tik pildysite mano įsakymus. DR. M. J. COLNEY 361 N. Main St. Waterbury, Conn. Telephone 1375. Valandos nuo 9 ryte iki 8 vakare

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

Telefonas S. B. 0441 Lietuvys Advokatas Veda visokias provas, kaip tu: civiliskas ir kriminaliskas; padaro visokius dokumentus priekingu ir pardavimo. PRANAS J. KALINAUSKAS 332 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Leary Kvietkius Pristatome kvietkus šermenis, veselėjoms taipgi ir bažnyčių papuošimams. Esame specialistai. Reikalaujanti kvietkų kreipkitės pas mus. LEARY THE FLORIST 24 E. Main St. Waterbury, Conn. Tel. 2046.

Pranešimas Visiem Gerbiamieji! Visokiuose reikaluose kreipkitės prie mus, nes mes užlaikom TAXI SERVICE, reikale patarnaujame, dieng ir nakti už žemesne kaina. Taipgi užlaikom krautuve ir saldių gėrimu del svetelių, prašome užsėiti. LEO. BARAUSKAS 10 John st. Waterbury, Conn. Telephone 4406

Residence Phone 8195 T. MATAS REAL ESTATE AND LOANS 827 BANK STREET Waterbury, Conn.

Lietuviai Tėmykit Kadangi mes uždejome duonkepęlyk ir kepame net 6 rūšių duona, visokių rūšių keikus, pajus ir pyragus ir pristatome į visas apielinkes kur kas reikalauja. Meldžiame pamėginti, busite užganėdinti. (52) BROOKLYN BAKERY CO. P. Krakauskas ir Ig. Rakauskas, savininkai 123 GREEN ST. Waterbury, Conn.

ALLEN HOWE DENTISTAS Kambury 17. Tel. connection 409 BROADWAY South Boston

Dr. J. Zabaraukas Lietuvis Optometristas Išekzaminoju akis ir pritaiko akinius Kreipkitės vakarais. 414 BROADWAY S. Boston, Mass. Res. Tel. Talbot 58.

Telefonas S. B. 28-05-11 Lietuvis Optometristas Išekzaminoju akis, prikišiu akinius ir kreivas akis atitinkam tinkamu laiku. J. L. PARAKARNIS, O. D. 447 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Išekzaminojujam akis ir pritaikom akinius. H. S. Stone O. D. Akių Specialistas 399a BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 6502 Paul J. Jakmauh, M. D. (Jakimavičius) 509 EAST BROADWAY SO. BOSTON, MASS.

NADAS RASTENIS ADVOKATAS 700 West Lombard Street BALTIMORE, MD. Telefonai: Buto: Gilmor 0361 Ofiso: Calvelrt 5896

Vietos žinios

BOSTONO OPERETĖS DRG.

Sis tas apie dalyvaujančius artistus

Kaip kiekvienai organizacijai, taip ir Bostono Operetės Draugijai pradžia yra sunki. Mat visgi ima laiko pakol supažinti visi visuomenę su organizacijos tikslu bei darbais.

Petrausko operos bei operetės, kurioj jis nebutų dalyvavęs. Taipgi turū pasakyti, kad jis yra nepavduojamas „Užburtas Kunigaikštis.“

J. BULSKIS.

Bet dabar dar liekasi vienas dalykas, ir tai gal but bus patsai svarbiausias, tai yra peržvelgti kas tame maršrute dalyvauja ir ko visuomenė gali tikėtis. Taigi čia aš bandysiu padaryti nors trumpą peržvalgą, dalyvaujančių, svarbesnėse rolėse artistų.

P. J. Bulskis yra taip plačiai žinomas ir visų mylimas dainininkas. Apie p. J. C. Navadauską, gal but reikėtų kodaugiausiai kalbėti, bet kadangi jis Naujos Anglijos lietuviams ant tiek žinomas, tad vargiai aš galėčiau apie jį daugiau ką pasakyti.

A. JUODGUDIS

P-lė Alenai Sadauskaitė esant dar pradinėje mokykloje prisiejo dalyvauti kontestuose ir yra gavus „prizus“ už atsižymėjimą dainavime. Lankydama augstesnę mokyklą ji jau pradėjo imti ir dainavimo lekcijas pas plačiai žinomą Scrantone mokytoją p. Wilsonienę ir vėliaus pas muzik. Dr. Woodcocką (pas tą patį, pas kurį mokinosi ir p. Sodeika) ir jų koncertuose bei operose ji kaip principale solistė. Ji yra dainavus ištraukas iš op. „Eglė Žalčių Karalienė“, „Rigoletto“ ir kitų didžiųjų pasaulinių operų. Taipgi dalyvavus operetėse „Girių Karalius“, „The Feast of the Lanterns“ ir kitose. Ir yra koncertavus su gerb. komp. M. Petrausku ir muzik. mokytoju J. C. Navadausku. Taip p-lės Sadauskaitės praieyti atlikti darbai muzikos srityje, šiandien už ją kalba ir nėra nei abejones, kad ji atliks puikiai savo užduotį ir šiame B. O. Drg. maršrute.

Apert virš pažymėtų dalyvauja ir plačiai žinomas komikas A. Juodgudis, p-lės O. Roliutė, A. Kontrimiūtė, p. Pačkauskas, p. Varanauskas ir pianistė Alena Navadauskaitė.

P-lė Genovaitė Zmuidziniūtė yra taip mažai kam žinoma, nes, rodos, ji pirmu kartu pasirodys lietuvių scenoje. Ji yra plačiai žinoma amerikonių tarpe, nes ji yra dalyvavus netik paprastuose koncertuose, bet dainavus net kelis kartus per radiją iš Hotel Statler ir kitų Bostono stocių.

Sandariečių vakarienė Draugišką sandariečių vakarienę rengia Bostono ALTS. 7 ir 7 Skuopos sekmadienio vakare, 8 val. gruodžio 2 d. Sandaros kambariuose 327 E St. So. Boston. Bus plati muzikinė prgrama. Dalyvauti kviečia visus.

Grįžo J. Gegužis.

Pereitą pirmadienio vakare grįžo iš kelionės po Lietuvą ir Europą „Kelelio“ leidėjas Jurgis Gegužis. Jis išvažiavęs iš Lietuvos kaip tik tuo momentu, kada Tauragėj prasidėjo riaušės ir apie jų pasekmes bei priežastis nieko nežino, tik patvirtino, kad opocijos partijos apie tas riaušes nieko nežinojo ir mano, kad tai bus vietinio nerimo apsiroškimas.

Bigelow Vakarinė Mokykla Atsidarė. Del 1927-1928 metų jau atsidarė vakarinė Bigelow Mokykla, ant E ir kamps 4th gatvių. Klesos del mokinių, nemokančių anglų kalbos ir prirėngimui prie

P. APSIEGA

P. Apsiega yra plačiai žinomas netik Bostone bet ir visoj Bostono apylinkėj, nės nėra tur but tos komp

Amerikos pilietybės. Taipgi bus mokinamos moterys ir merginos, kaip siūti šlebes, daryti kepures, lempas ir abelnas namų dekoracijas. Mokinimo vakarai pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais. Neleiskite laiko veltui ir visi lankykite vakarines mokyklas.

PIRMO APSKRITIES SUVAZIAVIMAS

(Tasa nuo 1 pusl.)

Susivažiavimo pirmininku išrinktas atst. Palaima, vicepirm. atst. Vaitkus, sekretoriais p. Neviackienė ir p. Lekys. Įrašymų ir reoliucijų komisijon Paulauskas, Dragašius ir Tribuliauskas.

Perėmus naujam prezidiumui posėdžio vedimą Lekys perskaitė pereito susvažiavimo protokola, pirmin. Biekša ir išd. Lekys išdavė raportus, po to ėjo pertrauka pietums 1 val. ir antrą valandą vėl visi atstovai buvo vietoje. Dabar buvo gyviausioji dienvakarė dalis — svarstymas kuopų ir atstovų įnešimų ir Centro nustatytosios žiemos darbams tvarkos, turi kaip ir daug dar kitų tpo užgirti ir priimti būtinai įvykdyti. Apskrities šėdibs planus, kaip praveiti didij kontesta, padvirubinti nariu ir skaitytojų kaciūn, įsteigti miestuose, kur dar nėra po ALTS, kuopa ir praveisti Sandaros spaudos mašinoms įsigyti parengimus.

Labai gyvo pritarimo rado jaunuomenės organizavimo planas. Visuose atstovuose vienbalsiai reiktas pasiryžimas sustiprinti organizaciją ir spautuvę ir imtis iš visų pajėgų už kultūros darbo ir jaunųjų traukimą į lietuystę.

Apskrities valdybon pirmininku absolute balsų dauguma vėl išrinktas ger. M. Biekša, vice pirm. p. Jurenienė, sekretore akklamacijos budu išrinkta ger. Z. Neviackienė, išdininuku N. Tribuliauskas. Instruktoriaus nuo šiol apskr. valdybai priduos kiekviena kuopa po viena. Atstovu prie Centro Valdybos taip pat dauguma balsu išrinktas gerb. S. Jokubauskas.

Montelliečiai suruošė puikią vakarienę

Baigus darbų programą greit prasidėjo ALTS. Montello kuopos iškelta šauni vakarienė, į kurią prisirinko labai daug gerų Montello sandariečių ir Sandaros draugų.

Puikiam patiekimui pagirti reiktų daug vietos prirašyti. Po gardžių užkandžių ir linksmy kalbų, kurios sudarė kaip ir antrą suvažiavimo dalį, Draugai Montelliečiai buvo užkviesti Bostono 7 ir 78 kuopos ir jų rengiamą gruodžio 2 d. vakarienę. Kalbose daug gerų žodžių teko Sandaros veikėjams moterims bendrai ir Montello moterims ypatingai.

Po vakarienės gerb. Zosytė Vaitkiūtė ir Vismonitaitė gražiai padainavo ir paskambino piano. Apie 9 val. vak. svečiai ir namiškiai maloniai atsiveikino, išsiveždami apie Montelliečius, neužmirštamų išpučių.

Greitu laiku apie Montello lietuviu gyvenimo „Sandarą“ tilps platus aprašymas. Buvęs

Ordenai ir titulai yra tam, kad kvailybė pati savim nepradėtų abejoti.

P-lė Alena Sadauskaitė, iš Scranton, Pa., kuri dalyvaus Bostono Operetės Drg., maršrute.

BOSTONO OPERETĖS DR—GIJOS MARŠRUTAS

- So. Boston, Mass. Subatoje, Spalio 1-mą, „Užburtas Kunigaikštis“, Lietuvių Salėj, kamps „E“ ir Silver Sts., pradžia 7:30 val. vak.
Norwood, Mass. Nedėlioje, Spalio 2-ra, „Pirmosios Gegužės“, Lietuvių svetainėj, River st., pradžia 2-rą val. po pietų.
Haverhill, Mas. Nedėlioje, Spalio 9-tą, „Užburtas Kunigaikštis“ Lietuvių svetainėj, River st., pradžia 2-rą val. po pietų.
Lawrence, Mass. Nedėlioje, Spalio 9-tą, „Užburtas Kunigaikštis“, Lietuvių Svetainėj, 41 Berkeley st. pradžia 7:30 val. vakare.
Lowell, Mass., Nedėlioje, Spalio 16-ta, „Užburtas Kunigaikštis“ Salėje, po numeriu 361 Bridge st., pradžia 7:30 val. vakare.
Delei platesnių žinių prašom tēmyti skelbimus.

VASARINIO SEZONO UŽBAIGIMUI

Piknikas!

Rengia DLK. Vytauto Kliubas NUOSAVAME PARKE, LOWELL, MASS.

Subatoje ir Nedėlioje

Spalio-Oct 1 ir 2 d., 1927

Gerbiamieji lietuviai ir lietuvišės vietinių ir apie-linkinių kolonijų, visus kviečiam atsilankyti, nes šis piknikas bus puikiausias už visus kitus kokie kada nors šiam parke įvyko. Subatoje šokiškai prie puikiausios orkestrės. Nuo 7 val. vakare net iki vėlėmai nakties Nedėlioje piknikas prasidės 10 val. ryte. Šis piknikas bus su puikia programa, kurią išpildys geriausi N. Anglijos solistai ir milžiniškas panos Marijos choras, iš Lawrence, Mass. ir daugybė kitų sportiškų pasilinksminimų.

Įžanga subatoje 35c. ypatai. Nedėlioje visai maža. Kviečia visus, DLK. Vytauto Kliubas

PURITAN KEIKAI

Jei norite gerų keikų, tai krautuvėse reikalaukit Puritan keikų, kurios iškepa

PURITAN CAKE CO. INC.

1166-68 Cambridge St. Cambridge, Mass.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir užuominom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduo les nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užšenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždeimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patukimo del svyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigais ir sveikata. Atėikite visada pas mus, o mes jms patarėmsime kuogeriausiai. Pašaukianie geriausius daktarus per telefoną visai dykai.

D. CABITT

100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

P. J. AKUNEVIČIUS

LIETUVIS GRABORIUS

Suteikia geriausį paskoti patarnavimą. Už pilną pagrabą galima apsiėm su \$80 ir augščiau už d. delius, o už vaikus nuo \$20 ir augščiau. Pigiai ir gražiai.

Ofiso ir gyvenimo antrašas:

826 E. 6TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS. Tel. S. B. 4186.

REAL ESTATE

Negirdėtas Atsitikimas!

1. NEPAPRASTAS DALYKAS

Siomis dienomis pas mus pateko ant pardavimo dvejuj seimynų medinė stūba, su penkiu automobiliu garadžium City Pointe, ant E. Sixth Street, netoli L. Street. Keturi kambariai ant pirmo laipsnio ir penki ant antro. Maudynės, šiltas vanduo, elektras, priesakiniai piazai. Gera proga žmogui, kuris turi vieną arba daugiau automobilių, arba užsimantis automobiliu taisyti. Randų atneša netoli \$100 į mėnesį. Prekė \$8800.
Majkyk A. J. Kupstis, Savininkas.

2. GUDRIAM ŽMOGUI

Proga papirkti gerą triju seimynų namą, visai prieinama prekia, ant 210 Silver Street So. Boston. Yra gazas, elektras, skalbimo mašinos, (set tubs) viskas naujai įtaisyta. Pirmas morganedžius \$2500. Cop Bank 1 mėnesį randos atneša \$57.45. Prekė \$4200. Susineškite su savininku. A. J. KUPSTIS

3. NAMAS S. BOSTONE

Sešių seimynų, dvidešimt septyn kambariai Randų atneša \$780 į metus. Prekė \$4500.

4.

\$4500

Medinis sešių seimynų namas ant River Street, So. Boston. Yra gazas, atskiros parėdalinės kiekvienai seimynai. Randos atneša \$75.00 į mėnesį. Pirmas morganedžius \$3000

5.

LAIKAS PIRKTI ANGLIUS IR MALKAS

Neužmirškite, jogei rudens ir žiemos laikas artinasi. Paprastai mant angliai ir malkos pabrangsta. Tadgi neatidėliokite, iduokite savo „Ordredus“. Kreipkitės pas

A. J. KUPSTIS

32 W. Broadway So. Boston, Mass. Tel. S. Boston 1662-1373

CAMBRIDGE

Parsiuduoda Bucernė ir Grosernė, tenku apgyventoj. vietėj. Kuris lietuvis moka lenkų kalbą, gali daryti gerą biznį. Savininkas serga ir nori greit parduoti. Kreipkitės pas B. Kontrimas, 545 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. S. Boston, Mass. 0605.

J. PETRUŠKEVIČIUS

Laisniuotas Graborius.

Laikau automobilius del Veselijų, Krikštynų ir šiaip pasivažinėjimo, pigiau negu kiti.

162 BROADWAY

So. Boston, Mass.

Ofiso tel. S. Boston 0304-R. Res. tel. S. Boston 0304-W

TITUS P. GREVIS

ARKITEKTAS ir INŽINIERIUS, tobulinū namus pagal užakymus, odarūnū visokių planus, išnūce, tuojū žemė, gamū perėjūse dūmū, durūmū, vėsiū, pigiai, gerū ir gerūčiai. Bilo reikalais pūstū kit pas mane, patarnimai uždūkyti. 195 BROADWAY SO. BOSTON. Tel. So. Boston 2340

KNAPP CAB CO.

Zemos kainos

South 3600 Boston

81-Dorchester St.

So. Boston, Mass.

24 val. patarnavimas

Tel. So. Boston 2795-R

NEW ENGLAND CLEANSING & DYING CO.

450 Broadway So. Boston, Mass.

Drapanas palms ir atveš dykai

Pašaukite per telefona

Klauskite apie musų dalinį išmokėjimo planą.

POWERS & MEHEGAN

PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME SILIMAS IR GESĄ

163 WEST BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Tel. So. Boston 4599.

NAUDOK PROGĄ!

PARSIUDODA DU NAMAI. Vienas 3 seimynų kitas vienas seimynos su krautuve pilna visokių groserių ir mėsos. Daro gerą biznį, nuo \$800 iki \$1,000 savaitėje. Parsiuduoda iš priežasties ligos. Atsiskukite pas

K. P. JURGELIUNAS

630 Main St., Montello, Mass.

BARGENAS

Apie 40 naujų namų, W. Roxbury, Milton, Mattapan ir Forest Hill apie linkėse. Namai 2 ir 3 seimynų, kiekvienai seimynai yra garadžius. Parsiuduoda tiesiai iš kontractoriaus su mažais įnešimais. Del platesnių informacijų kreipkitės pas Mrs E. Gallivan, 818 East 6th Street, South Boston, Mass.

BUČERNĖ IR GROSERNĖ

Gražus didelis kampinis namas, su krautuve ir dvi seimyniniai 6-6 kambariai, visais įtaisymais, šiluma, maudyklės, elektros šviesa ir tt. Vokietys savininkas to namo ir biznio per 27 metus, dabar jau lietuvių apgyventoje So. Bostone puikioje vietoje. Savininkas jau 75 metų senis ir nori greit parduoti biznį ir namus už \$18,500. Namai vieni verti 20,000.

J. D. TUINILA

110 Tremont st. Room 508

Tel. Lib. 7865.

arba A. Ivass ofisuose

B. KONTRIM

LIETUVISKAS CONSTABLE

Real Estate, Insurance Broker

ir Justice of the Peace

545 E. BROADWAY

Tel. S. Boston 0605

Gyvenimasis 120 Marine Rd.

Tel. S. Boston 2483-W

So. Boston, Mass.

PINIGU PASKOLA

Jei jums reikia pirmą ar antrą mažą ar didelį mortgage už žemės nuosimū gali gauti pas mane, taipgi perka antrus mortgage pas

P. J. KAY.

Room 508

110 Tremont St. Boston, Mass.

A. O. SALNA (SHALNA)

LIETUVIS ADVOKATAS

Baigęs da Universitetu, Cornell University su A. B. G. Washington Univ. su LL. B.

„Darbininko“ Name, (2-ros lubo

366 W. BROADWAY

So. Boston, Tel. So. Boston 35

Telefonas: So. Boston 4768

DR. BALABAN

GYDYTOJAS IS RUSIJOS

Chirurgas ir prie gimdymo,

374 Dorchester St.

So. Boston, arti Andrew Sq.

Dienu ir nakti Tel. University 8831-W

D.A.ZALETSKAS

GRABORIUS IR

BALSAMUOTOJAS

877-488 Cambridge st.

Cambridge, Mass.

K. ŠIPLAUSKO

APTIEKA

Kurioje galima gauti visokiu gyvūnū ir įvairū šaknū. Rūkalė kreipkitės.

373 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.